

Quickscan ecologie

Mogelijke effecten op de (beschermde)
natuurwaarden door de herinrichting van de
Schalkwijker Buitenwaard

Opdrachtgever: K3Delta

Lievens Milieu B.V.

Documentnummer
WAB007585

KvK
30152124

Telefoon
088-9102000

Versie
Versie 2

Postadres
Ringwade 11, 3439 LM
Nieuwegein

Internet
lievense.com

Datum
3 december 2019

Colofon

Rapporthistorie

Versie 1 23 september 2019 Concept

Versie 2 3 december 2019 Definitief

Contactgegevens

K. Maes

088 910 2000

kmaes@lievense.com

Autorisatie

Documentnummer	Versie	Status
WAB007585	2	Definitief

Opgesteld door	Functie	Datum	Paraaf
K. Maes	Ecoloog	03-12-2019	

Geverifieerd door	Functie	Datum	Paraaf
D. van der Veen	Ecoloog	03-12-2019	

Akkoord projectleider	Functie	Datum	Paraaf
M. Springer	Senior Adviseur	03-12-2019	

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
2	Plangebied	6
2.1	Huidige situatie	6
2.2	Voorlopig ontwerp	7
3	Onderzoeksopzet	8
3.1	Beschikbare gegevens	8
3.2	Veldbezoek	8
3.3	Effectenbeoordeling	8
4	Soorten	9
4.1	Inleiding	9
4.2	Planten	9
4.3	Grondgebonden zoogdieren	10
4.4	Vleermuizen	11
4.5	Amfibieën	12
4.6	Reptielen	14
4.7	Vissen	15
4.8	Libellen, dagvlinders en overige ongewervelden	15
4.9	Vogels	16
4.9.1	(Algemene) broedvogels	16
4.9.2	Broedvogelsoorten met een jaarrond beschermde nestplaats	18
4.9.3	Wintergasten/niet broedvogels	18
4.10	Ontwikkelingsmogelijkheden voor (bijzondere) soorten	18
5	Beoordeling soortenbescherming	20
5.1	Wettelijk kader	20
5.2	Toetsing beschermde soorten	21
5.3	Algemeen beschermde grondgebonden zoogdieren en amfibieën	21
5.4	Grondgebonden zoogdieren	21
5.5	Vleermuizen	22
5.6	Amfibieën	22
5.7	Reptielen	22
5.8	Vogels	23
6	Toetsing Natura-2000	24
6.1	Wettelijk kader	24
6.2	Situering ten opzichte van Natura 2000-gebieden	25
6.3	Toetsing Natura- 2000	25
7	Toetsing Natuurnetwerk Nederland	26

7.1	Inleiding	26
7.2	Situering ten opzichte van NNN-gebieden	26
7.3	Beleidskader en instrumentarium	27
7.4	Wezenlijke kenmerken en waarden en mogelijke effecten	27
7.4.1	Geen significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden	28
7.4.2	Behoud van oppervlakte	31
7.4.3	Behoud van samenhang	31
7.5	Mogelijke effecten en advies vervolgstappen	31
8	Samenvatting en eindconclusie	33
8.1	Samenvatting beschermde soorten	33
8.2	Samenvatting beschermde gebieden	34
8.3	Eindconclusie	35
9	Advies	36
9.1	Algemeen	36
9.2	Nader onderzoek	36
9.3	Geldigheid onderzoeksgegevens	37
	Literatuurlijst	38
	Overzicht bijlagen	39
	Bijlage 1: Wetgeving en beleid	40
	Bijlage 2: Kaart regionale ligging	45
	Bijlage 3: Impressie plangebied	46

1 Inleiding

In opdracht van K3Delta heeft Lieveense Milieu B.V. een Quicksan ecologie uitgevoerd voor de Schalkwijker Buitenwaard, gelegen tussen Schalkwijk en Den Oord. De aanleiding voor deze Quicksan is de voorgenomen natuurontwikkeling en rivierverruiming ter plaatse. Dit initiatief van Staatsbosbeheer en K3Delta omvat het verlagen van de uiterwaard en het graven van een nevengeul zodat de rivier weer ruimte krijgt en zo kan bijdragen aan een rijkere natuur en hogere belevingswaarde.

De Quicksan vormt de eerste fase in het kader van de procedure van de Wet natuurbescherming (hierna Wnb) en Natuurnetwerk Nederland (hierna NNN). In bijlage 1 is de natuurwetgeving en het natuurbeleid nader toegelicht. De voorliggende beoordeling leent zich niet direct voor een eventueel noodzakelijke ontheffingsaanvraag voor de geplande planontwikkeling. Het doel van de Quicksan is, om op basis van een literatuuronderzoek en veldbezoek, een inschatting te maken of:

- beschermde planten- en diersoorten in het plangebied of directe omgeving (binnen een straal van circa 2 kilometer) van het plangebied kunnen voorkomen;
- de planontwikkeling mogelijk effect(en) heeft op aanwezige beschermde planten- en diersoorten en daarmee mogelijk strijdig is met de soortenbescherming conform de Wnb;
- een noodzaak aanwezig is voor het uitvoeren van een nader onderzoek naar mogelijk voorkomende beschermde planten- en diersoorten, door gerichte veldinventarisaties volgens de geldende protocollen;
- de planontwikkeling plaatsvindt in of nabij een beschermd natuurgebied (Natura 2000-gebied) of het NNN / Groene contour en of daarbij sprake is van de noodzaak voor nadere toetsing en vergunning in het kader van gebiedsbescherming conform de Wnb inclusief externe werking en/of het provinciale beleid omtrent het NNN.

Zowel bij mogelijke effecten als bij onvoldoende gegevens over mogelijk aanwezige beschermde soorten of gebieden, volgt doorgaans het advies voor het uitvoeren van een nader onderzoek en/of toetsing. Op basis daarvan kan een vergunning en/of ontheffing bij het bevoegd gezag aangevraagd worden. Als in het plangebied geen beschermde soorten of functies (onder andere verblijfplaatsen) aanwezig zijn, en het plangebied geen functie heeft voor deze soorten is het aanvragen van een ontheffing en het nemen van soortgerichte maatregelen niet noodzakelijk. Bij het voorkomen van algemene (niet strikt beschermde) soorten geldt wel de zorgplicht (artikel 1.11 van de Wnb).

Lieveense Milieu B.V. is door Normec Certification gecertificeerd voor de ISO 9001- en de 14001-normen en heeft een eigen kwaliteitssysteem. De medewerkers van Lieveense Milieu B.V. voor de uitvoer van flora- en faunaonderzoeken zijn allen VCA gecertificeerd. Daarnaast is Lieveense actief lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB).

Lieveense Milieu B.V. is niet aansprakelijk voor (vervolg)schade welke kan voorkomen op basis van de inhoud en resultaten van het opgestelde activiteitenplan. Dit rapport is opgesteld op verzoek van de opdrachtgever en is haar eigendom.

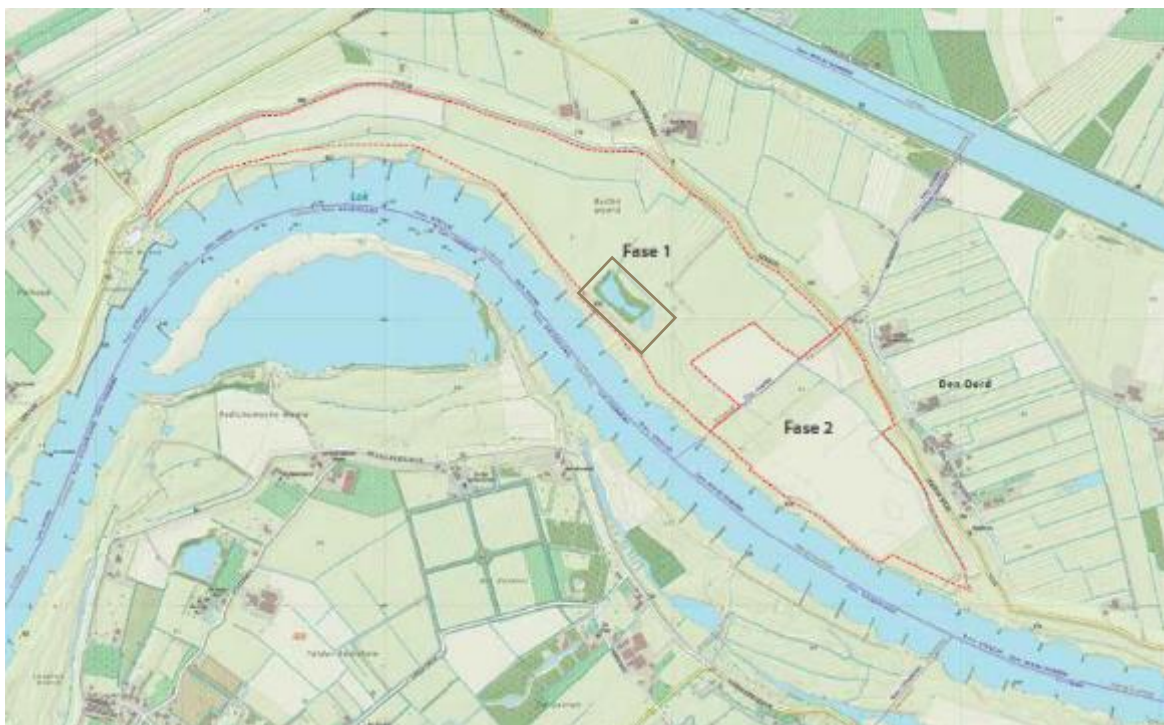
2 Plangebied

2.1 Huidige situatie

De Schalkwijker Buitenwaard is gelegen aan de noordoever van de Lek in de provincie Utrecht en omvat de percelen van Staatsbosbeheer in het (noord)westelijke deel van de Schalkwijker Buitenwaard, tussen rivierkilometer 934.260, 935.360 en 937.550 (zie bijlage 2 voor de regionale ligging). Het voorlopige ontwerp omvat de ontwikkeling van de gehele buitenwaard (figuur 2.1: fase 1 en fase 2). Fase 2 heet zo omdat het (nog) geen eigendom van Staatsbosbeheer is en niet toegankelijk voor veldinventarisaties, daarom heeft deze Quicksan voornamelijk betrekking op het gebied binnen fase 1.

Het onderzoeksgebied heeft een oppervlakte van circa 124 hectare (81 hectare voor fase 1 en 43 hectare voor fase 2). Vrijwel het gehele terrein binnen fase 1 is in eigendom van Staatsbosbeheer. Dit met uitzondering van de grote plas, dat in particulier bezit is.

De Schalkwijker buitenwaard bestaat voor het grootste deel uit beemdgras-raaigrasweiden (Slingerland, 2008). Fase 2 is voor het grootste deel in gebruik als akkerland. Rondom de grote plas (zie figuur 2.1) staan bomen en is riet en ruigte aanwezig (hierna wordt de benaming 'bosje' gebruikt). Tevens zijn er een aantal sloten in het gebied. In het zuiden grenst het gebied aan de zomerkade, die de uiterwaard scheidt van de rivier de Lek. Aan het (noord)westen wordt het gebied begrenst door de winterdijk. Bijlage 3 geeft een impressie van het plangebied.

Figuur 2.1: Locatie van het plangebied (fase 1) met daarin het 'bosje' aangegeven (bruine kader) en het fase 2 gebied aan de oostzijde. Bron: Hijkema, 2018

De geplande ontwikkelingen omvatten het verlagen van de uiterwaard en het graven van een nevengeul waardoor riviergebonden processen (stroming, erosie en sedimentatie) weer plaatsvinden en natuur zich kan ontwikkelen (Hijlkema, 2018). De bedoeling is dat er ruimte komt voor moerasontwikkeling en ontwikkeling van (droog) stroomdalgrasland en zachthoutoibos. Het plan bevindt zich nog in de ontwerp- en onderzoeksfase. In figuur 2.2 is het voorlopige ontwerp te zien. Een (grasland)zone van 100 meter vanaf de dijk wordt niet vergraven. De nevelgeul is in het huidig ontwerp geïntegreerd met de grote plas die in het bosje ligt. Om dit te verwezenlijken zullen enkele bomen worden gekapt aan de noordwest en zuidoost zijde. In de ontwerpfase wordt bekeken of extensieve recreatie (o.a. wandelen, vogels spotten) kan worden meegenomen in de planontwikkeling. Vooralsnog is er in dit ontwerp geen rekening gehouden met recreatie.

Figuur 2.2: Het voorlopige ontwerp van fase 1. Bron: Hijlkema, 2018

3 Onderzoeksofzet

Het voorliggende onderzoek – Quickscan ecologie – bestaat uit het raadplegen van beschikbare gegevens, gevolgd door een veldbezoek en tot slot een effectenbeoordeling. Hieruit worden conclusies getrokken en advies gegeven met betrekking tot de Wet natuurbescherming.

3.1 Beschikbare gegevens

Grote delen van Nederland zijn in de afgelopen jaren reeds onderzocht op aanwezige beschermde soorten. De gegevens afkomstig van deze onderzoeken worden grotendeels gepubliceerd in boeken (soortverspreidingsatlassen), rapportages of zijn op internet te raadplegen. De geraadpleegde literatuur en internetbronnen staan weergegeven in de literatuurlijst. Tevens is gebruik gemaakt van de informatie uit de Nationale Databank Flora en Fauna van 2009 tot en met 2019 (NDFF, 2019). De beschikbare gegevens over het voorkomen van beschermde natuurwaarden in en binnen de invloedsfeer (binnen een straal van circa twee kilometer) van het plangebied, zijn voorafgaand aan het veldbezoek geanalyseerd en in het veld geverifieerd.

3.2 Veldbezoek

Inzicht in het voorkomen van beschermde soorten wordt verkregen door het uitvoeren van een oriënterend veldbezoek. Met dit veldbezoek kan beoordeeld worden of de planten- en diersoorten, die in de bestaande gegevens zijn genoemd, ook daadwerkelijk in het gebied voorkomen of verwacht kunnen worden. Daarnaast wordt beoordeeld of ook andere beschermde soorten voorkomen of te verwachten zijn op basis van de aanwezige terreinkenmerken en het beheer.

Het veldonderzoek is door Lievense Milieu B.V. op 21 augustus 2019 uitgevoerd door D. van der Veen en K. Maes (werkzaam als ecologen bij Lievense). Ten tijde van de inspectie was het 22 °C, onbewolkt, droog en een zwakke wind (2 Bft).

3.3 Effectenbeoordeling

De reikwijdte van de werkzaamheden en de veranderingen die worden aangebracht in het plangebied vormen de basis voor de effectenbeoordeling. De effectenbeoordeling houdt rekening met tijdelijke effecten (gedurende de uitvoering van de werkzaamheden) en blijvende effecten (na de uitvoering). De effectenanalyse is gebaseerd op het voorlopig ontwerp (zie figuur 2.2), de beschikbare verspreidingsgegevens en de bevindingen uit het veld. Wanneer aanvullend onderzoek noodzakelijk blijkt, dan is dat beschreven. In het MER zal een volledige effectenbeoordeling worden uitgewerkt op basis van de vastgestelde ontwerp mogelijkheden.

4 Soorten

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk worden de soorten van het plangebied beschreven die onder de Wnb beschermd zijn. De basis hiervoor is gelegd in de kerngegevens van het NDFF (2019) en onderzoeksrapporten van Tauw (Kwaadsteniet & Hack, 2014) en Bureau Viridis (Van Dijk, 2017), welke zijn aangevuld met een oriënterend veldbezoek. Er is onderzoek gedaan naar de verspreiding van soorten in de directe omgeving (tot 500 meter) en wijdere omgeving (tot 2 kilometer en nét daarbuiten). Andere beschermde soorten (dan hieronder genoemd) worden op basis van de verspreidingsgegevens en gebiedskenmerken niet verwacht.

4.2 Planten

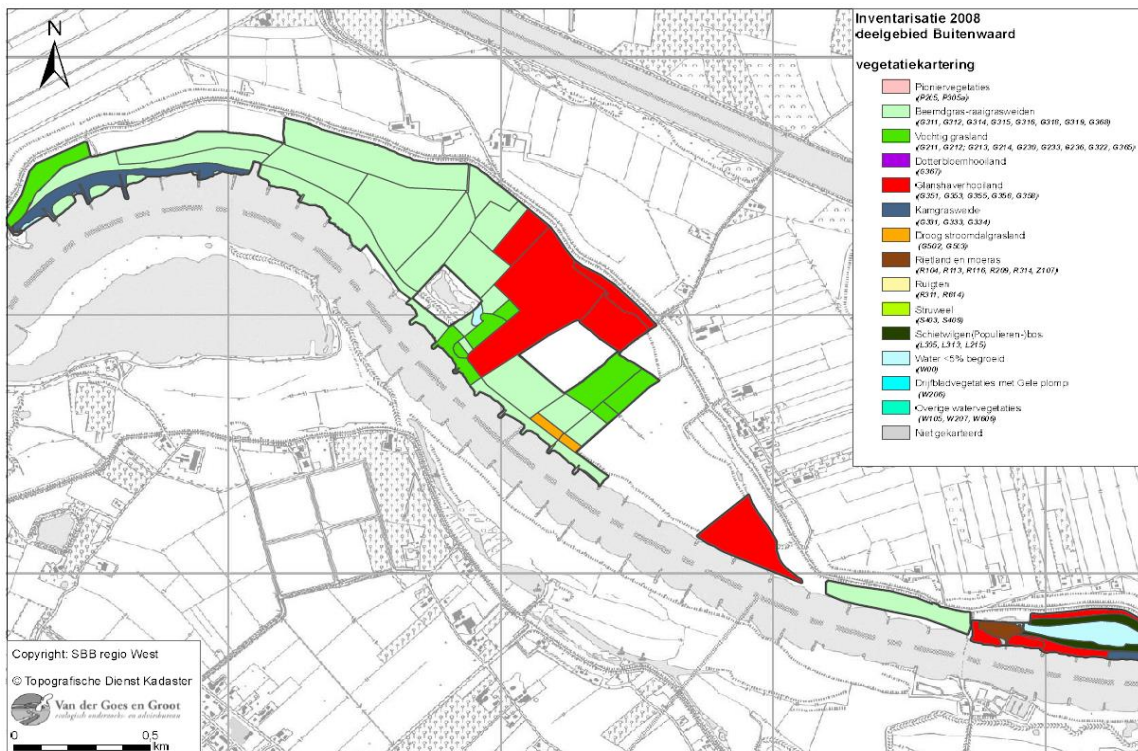
Het plangebied bestaat voornamelijk uit voormalige cultuurgraslanden omgevormd tot beemdgras-raaigrasweiden en glanshaverhooiland, met agrarisch medegebruik in de vorm van begrazing door koeien. Kleine delen bestaan uit kamgrasweide, vochtig grasland en droog stroomdalgrasland (Slingerland, 2008; zie figuur 4.1). De bodem in het plangebied is kalkhoudend, voornamelijk bestaande uit klei en zand. Soorten die uit de verspreidingsgegevens bekend zijn (o.a. kamgras, karwijvarkenskervel en kleine ratelaar) hebben een breed amplitude en soorten die extensief maaibeheer en/of beweiding indiceren. Verder zijn in het plangebied sloten aanwezig die deels droog staan en deels voorzien zijn van een kleine laag water (zie figuur 4.2). Het waterpeil staat door de bemaling lager dan het stuwpeil van de Lek. In de zomer zullen sloten in veel gevallen droog komen te staan. De slootkanten zijn begroeid met algemene plantensoorten zoals riet, watermunt, grote egelskop en wilgenroosje. Verder zijn er tijdens het veldbezoek vrij algemene soorten als kattendoorn, rode ogentroost en klein vlooienkruid waargenomen.

In het plangebied zijn geen beschermde planten (NDFF, 2019) aangetroffen. Op grotere afstand (circa 2 kilometer) zijn waarnemingen bekend van kleine wolfsmelk, stijve wolfsmelk en wilde ridderspoor. Dit betreffen binnendijkse waarnemingen ten zuiden van de Lek.

- De kleine wolfsmelk komt voor op zonnige, vrij warme, open plaatsen (pioniervegetatie) zoals omgewerkte grond, akkers (graan- en hakvruchtakkers en stoppelvelden), braakliggende grond, perken, bermen en dijken (padranden en open plekken) en langs spoorwegen (spoorbermen).
- De stijve wolfsmelk komt voor op deels vochtige en weinig tot geen bemeste plaatsen, met zon of lichte beschaduwde plekken en kalkrijke grond. Plaatsen zijn onder andere akkers, bosranden, heggen, kapvlakten, dijken, waterkanten en bermen.
- De wilde ridderspoor is te vinden in onbewerkte zandige kleigrond, bij vochtige, matig voedselrijke en matig bemeste, kalkrijke plaatsen. Groeiplekken zijn onder meer akkers en ruderaal plaatsen.

Het plangebied is in 2008 intensief onderzocht waardoor er een goed beeld is verkregen van de voorkomende plantensoorten. Plantensoorten zullen zich overigens niet snel verspreiden. Hiernaast geldt dat de (relatief ruigere) zomerdijkzone voor een groot deel gespaard blijft.

Op basis van de verspreidingsgegevens, terreinkenmerken en het beheer worden beschermde planten niet verwacht in het plangebied.

Figuur 3.1: Vegetatiekaart uit 2008. Bron: Slingerland, 2008

4.3 Grondgebonden zoogdieren

De verspreidingsgegevens van grondgebonden zoogdieren (NDFF, 2019) geven aan dat in het plangebied diverse grondgebonden zoogdierensoorten aanwezig kunnen zijn of zijn te verwachten. Voor enkele van de aanwezige soorten (onder andere bosmuis, egel, konijn en vos) geldt een vrijstelling in het kader van ruimtelijke ontwikkeling (provincie Utrecht, 2019). De vrijstelling geldt niet voor de in de verspreidingsgegevens vermelde bever en boommarter.

- De bever is sterk gebonden aan water en heeft daarbij de voorkeur voor een combinatie tussen water en bos. Er is geen voorkeur voor stromend of stilstaand water, maar een waterdiepte van minimaal 50 centimeter is wel een vereiste. In ondiep stromend water worden dammen gebouwd om de gewenste waterstand te krijgen. Uit openbare verspreidingsgegevens blijkt dat de bever buitendijks is waargenomen. Het merendeel is ten zuiden van de rivier de Lek waargenomen en enkele ten noorden van de Lek in productiegrasland. Tijdens het veldbezoek zijn geen burchten of andere beversporen aangetroffen in het gebied. Op basis van de waarnemingen wordt een beverburcht niet verwacht in het plangebied.

De boommarter is waargenomen ten zuiden van het Amsterdam-Rijnkanaal, op circa 3 kilometer vanaf het plangebied.

- Boommarter is een soort die voorkomt in de nabijheid van bomen en bos, dan wel een goed ontwikkeld struweel. Hij kan grote afstanden afleggen (2 tot 7 kilometer). Het voedsel bestaat uit eieren, vogels, kleine zoogdieren en insecten. Het plangebied heeft een open karakter met beperkte dekking. De aanwezige dekking bestaat uit enkele bomen en begroeiing, met name langs de slootkanten. Tijdens het veldbezoek is een duidelijk beeld gekregen van de noordwest zijde van het bosje, de zuidoost zijde was echter niet geheel te overzien. Het bosje bestaat naast bomen uit struweel, ruigte en in het midden ligt een grote plas. Dit biedt voldoende beschutting voor de boommarter en in combinatie met het grasland suboptimaal geschikt foerageergebied. Het bosje ligt vrij geïsoleerd, maar het kan een belangrijke stapsteen zijn en onderdeel uitmaken van een netwerk van verblijfplaatsen in de omgeving. Op basis van de verspreidingsgegevens, terreinkenmerken en de leefwijze kan de boommarter niet worden uitgesloten.

De bunzing, hermelijn en wezel zijn ook in de directe omgeving van het plangebied waargenomen. Voor deze kleine marterachtigen geldt in de provincie Utrecht vooralsnog een vrijstelling in het kader van de ruimtelijke ontwikkeling (provincie Utrecht, 2019). De mogelijkheid is aanwezig dat kleine marterachtigen, en dan met name de hermelijn, van de vrijstellingslijst afgehaald wordt. Daarom worden deze soorten wel meegenomen in de effectenbeoordeling. De bunzing en hermelijn zijn waargenomen ten noorden van het plangebied op circa 1 kilometer afstand. De wezel is waargenomen ten zuiden van de rivier de Lek en langs de Lekdijk.

- Bunzing, hermelijn en wezel komen voor in structuurrijke landschappen. Dit bestaat uit (cultuur)landschap maar ook tuinen en groene woonwijken kunnen door deze soorten worden benut. (Lege) gebouwen, ruigte, struweel en bomen bieden in afwisseling met het gras en akkers een structuurrijk landschap. Hierbij is water aantrekkelijk voor de bunzing. Het dieet van kleine marterachtigen bestaat uit onder andere hazen, ratten, woelmuizen, konijnen, amfibieën en vogeleieren. Het plangebied is geschikt als foerageergebied (de akkers en graslanden) en de ruigte en struweel als schuilmogelijkheid. Tijdens het veldbezoek zijn er geen sporen van kleine marterachtigen aangetroffen. Het merendeel van het gebied bestaat uit open grasland. Sporadisch is er hogere begroeiing aanwezig, met name langs de sloten waarlangs marters tamelijk ongezien hun weg kunnen vinden. Het bosje rondom de plas biedt voldoende beschutting en mogelijk ook verblijfplaatsen voor kleine marterachtigen. Op basis van de verspreidingsgegevens en de terreinkenmerken kan het voorkomen van de bunzing, hermelijn en wezel in het plangebied niet op voorhand worden uitgesloten.

4.4 Vleermuizen

De verspreidingsgegevens van vleermuizen (NDFF, 2019) geven aan dat in het plangebied diverse soorten kunnen voorkomen. Alle vleermuizen zijn strikt beschermd conform de Wnb. Uit het bronnenonderzoek blijkt dat de volgende soorten zijn waargenomen: gewone dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis en watervleermuis. In de

omgeving van het plangebied blijkt dat tevens de meervleermuis en de tweekleurige vleermuis zijn waargenomen op circa 2 kilometer afstand (NDFF, 2019; Kwaadsteniet & Hack, 2014).

Het leefgebied van vleermuizen bestaat uit verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebieden. De gewone dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, tweekleurige vleermuis zijn typische gebouw bewonende soorten. In het plangebied zijn geen gebouwen aanwezig, waardoor verblijfplaatsen van deze soort kunnen worden uitgesloten. De rosse vleermuis, ruige en watervleermuis zijn voornamelijk boombewonende soorten. In het plangebied zijn enkele bomen aanwezig die mogelijk geschikt zijn als verblijfplaats. Losse schors, oude spechtenholen, beschadigingen door storm en gaten in de bomen kunnen toegang bieden tot holtes. De in het plangebied gelegen grote plas, bomen, sloten (mits deze niet droog staan) en graslanden kunnen onderdeel zijn van het foerageergebied van vleermuizen. Een (essentiële) vliegroute wordt niet verwacht in het plangebied door het ontbreken van doorlopende lijnvormige elementen.

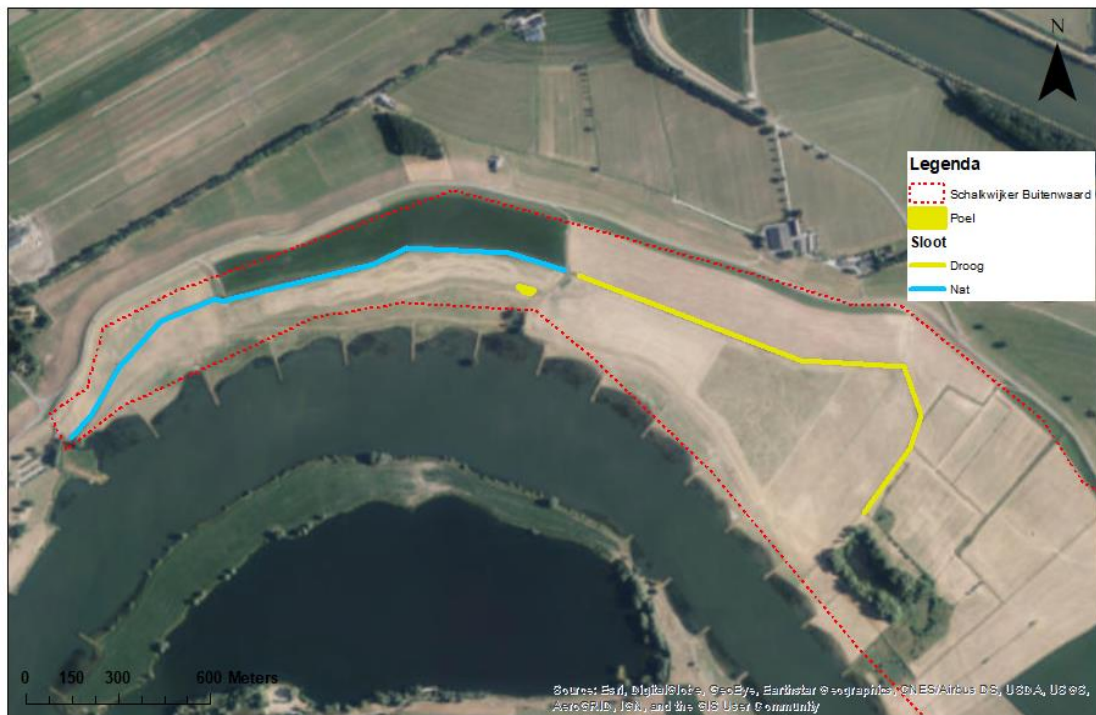
De bomen in het plangebied kunnen dienen als verblijfplaats voor boombewonende soorten. Op basis van de verspreidingsgegevens en de terreinkenmerken kunnen vleermuizen niet op voorhand worden uitgesloten in het plangebied.

4.5 Amfibieën

De verspreidingsgegevens van amfibieën (NDFF, 2019) geven aan dat in de directe omgeving (tot 500 meter) van het plangebied diverse beschermde amfibieënsoorten aanwezig kunnen zijn. De mogelijk voorkomende soorten zijn veelal nationaal beschermde soorten (Wnb, artikel 3.10). Dit betreft de bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander en meerkikker. Voor deze soorten geldt een vrijstelling in het kader van ruimtelijke ontwikkeling (provincie Utrecht, 2019). In de directe omgeving is de beschermde heikikker aan de overzijde van de Lek waargenomen. De poelkikker is buitendijks waargenomen, op het schuine gedeelte van de dijk aan de noordwestzijde. In een ruimere omtrek (tot circa 2 kilometer) tot het plangebied zijn de kamsalamander en rugstreeppad waargenomen. Voor deze soorten geldt geen vrijstelling.

- De heikikker heeft een duidelijke voorkeur voor heide, veengebieden en half-natuurlijk grasland. Ook kunnen ze voorkomen in bos en struweel, maar ze vermijden intensief gebruikt agrarisch landschap, infrastructuur en bebouwing. Heikikkers komen voor in kleine geïsoleerde wateren en in sloten. In rivier begeleidende wateren (kleiputjes) wordt de soort alleen langs de Nederrijn/Lek aangetroffen. Een poel (met schuin aflopende oevers en deels begroeid met watervegetatie) is in potentie geschikt voor heikikker (zie figuur 4.2 en 4.3). Deze poel staat echter droog en daarom wordt heikikker in deze poel uitgesloten. Wel kan de heikikker de watervoerende sloten, de ruigte rondom de grote plas en de grote plas in het plangebied gebruiken als leefgebied. Een groot deel van de sloten staat echter droog. Hier is geen potentie voor de heikikker. In de westelijk gelegen sloten staat wel een kleine laag water (zie figuur 4.2). Hier kan heikikker niet worden uitgesloten. Daarom kan de soort, mede op basis van de verspreidingsgegevens niet worden uitgesloten in het plangebied.

- De poelkikker heeft een duidelijke voorkeur voor heide en hoogveen en komt in mindere mate voor in half-natuurlijke graslanden, agrarisch gebied en laagveen (Creemers & Van Delft, 2009). Voortplantingswater kunnen bestaan uit vennen, hoogveenputten, kleine wateren, rivierbegeleidende wateren, veedrinkpoelen en sloten. De voorkeur gaat uit naar schoon, zwak zure, stilstaande wateren met oevervegetatie (BIJ12, 2017a). De (eerder benoemde) poel in het plangebied is weinig overwoekerd met watervegetatie en is daarom in potentie geschikt voor poelkikker. Aangezien deze poel droog staat, wordt het voorkomen van poelkikker hier uitgesloten. De grote plas in het plangebied is niet geschikt voor poelkikker door het ontbreken van schoon water en oevervegetatie. Wel zou de poelkikker buiten het voortplantingsseizoen in de bosschages voor kunnen komen en in het grasland. Aangezien er geschikt voortplantingswater ontbreekt, wordt deze soort niet verwacht in het plangebied.
- De kamsalamander plant zich voort in matig voedselrijke tot voedselrijke, stilstaande en schone wateren met een goed ontwikkelde water- en oevervegetatie. Overwintering gebeurt vooral op het land op vochtige, vorstvrije locaties buiten de invloed van het grondwater in holletjes, onder stammen, et cetera. In situaties waar geschikt landhabitat niet in de directe omgeving ligt, kunnen kamsalamanders wel circa 1.000 meter afleggen tussen voortplantingswateren en overwinteringsgebieden (Creemers & Van Delft 2009). De grote plas in het plangebied is ongeschikt leefgebied voor kamsalamander door het ontbreken van goed ontwikkelde water- en oevervegetatie en door het ontbreken van schuine oevers (die kamsalamanders kunnen gebruiken om te zonnen). De ruigte eromheen wordt mogelijk wel gebruikt als winterhabitat. De sloten in het plangebied zijn ongeschikt door het ontbreken van schoon en open water, de te dichte begroeiing van watervegetatie en doordat een deel van de sloten droog staat. Op basis van de verspreidingsgegevens, habitatvereisten en de terreinkenmerken wordt de kamsalamander niet verwacht in het plangebied.
- De rugstreeppad is een pionierssoort die voorkomt in verschillende typen terreinen. Voor haar voortplanting is ze afhankelijk van ondiep snel opwarmend water waarin bij voorkeur vis ontbreekt. De rugstreeppad overwintert in oude muizenholen, takkenhopen en graaf zichzelf in wanneer goedbegraafbare bodem voorhanden is. Over het algemeen zijn de sloten te dicht begroeid voor het voorkomen van de rugstreeppad, behalve de tijdens het veldbezoek droog liggende poel beschreven bij 'poelkikker' (zie figuur 4.3). Deze poel heeft schuine oevers die het voor rugstreeppad mogelijk maakt om op de kant te komen. Deze poel staat echter droog en met het aannemen dat deze poel in de zomer ook droog staat is deze ongeschikt. Het bosje in het plangebied (zie figuur 2.1) is geschikt als winterverblijfplaats voor rugstreeppad, maar door het ontbreken van andere geschikte functies (goed vergraafbare bodem en voortplantingsplekken) wordt de rugstreeppad uitgesloten.

Figuur 4.2: Een grove schets van de droogstaande watergangen (geel), de droogliggende poel (geel vlak) en de niet-droogstaande watergangen (blauw) in het plangebied (rode stippellijn).

Figuur 4.3: De droogstaande poel

4.6 Reptielen

De verspreidingsgegevens van reptielen (NDFF, 2019) geven aan dat in de directe omgeving (tot 500 meter) van het plangebied geen beschermde reptielensoorten aanwezig zijn.

Op grotere afstand (circa 2,3 kilometer) zijn waarnemingen van de ringslang bekend. De ringslang is een nationaal beschermde soort waarvoor in de provincie Utrecht geen algemene vrijstelling voor is afgegeven. De waarnemingen van ringslang hebben betrekking op de populatie langs de Oude Rijn ten noorden van het Amsterdam Rijnkanaal en ten zuidwesten van het plangebied rondom het plaatje Schoonrewoerd. De ringslang komt voornamelijk voor in gevarieerde en kleinschalige gebieden met voldoende water in de buurt. Ze komen voor op zand- en kleigronden, in polders en op de overgangen van zandgrond naar veen- en kleigronden. Daarbij is de aanwezigheid van hoge gronden (zoals dijken) belangrijk voor de overwintering (NGB, 2017). De ruigte rondom de grote plas kan gebruikt worden door de ringslang als broedbiotoop en zomerbiotoop. De dijken (bijvoorbeeld konijnenholen) kunnen gebruikt worden om te overwinteren. Op basis hiervan kan deze soort niet in en rondom de grote plas niet worden uitgesloten.

Op basis van de verspreidingsgegevens en afwezigheid van droge en natte heide vegetatie wordt de aanwezigheid van andere beschermde reptielensoorten (zoals adder, gladde slang en zandhagedis) uitgesloten.

4.7 Vissen

De verspreidingsgegevens van vissen (NDFF, 2019) geven aan dat binnen 500 meter geen waarnemingen van beschermde vissen bekend zijn. Op grotere afstand (circa 2,5 kilometer) zijn (binnendijks) waarnemingen bekend van de grote modderkruiper. De grote modderkruiper heeft een voorkeur voor verlandende wateren in laag dynamische overstromingsvlakten en moerasgebieden. Ze prefereert ondiepe wateren met een dikke modderlaag en een uitbundige waterplantengroei. Grote modderkruiper houdt zich overdag verscholen en voedt zich 's nachts met kleine ongewervelden zoals wormen, watervlooien, muggenlarven, waterpissenbedden en kreeftjes (BIJ12, 2017b). De grote plas in het plangebied is door het volledig ontbreken van waterplanten ongeschikt voor de grote modderkruiper. De meeste sloten binnen het plangebied zijn te dicht begroeid voor grote modderkruiper, behalve de poel (zie figuur 4.2 en 4.3). Aangezien deze droog staat wordt grote modderkruiper in het plangebied uitgesloten.

Op basis van de verspreidingsgegevens en terreinkenmerken wordt de aanwezigheid van andere beschermde vissoorten (zoals de houting, steur, rivierdonderpad) ook uitgesloten in het plangebied.

4.8 Libellen, dagvlinders en overige ongewervelden

De verspreidingsgegevens van libellen, dagvlinders en overige ongewervelden geven aan dat rivierrombout in de omgeving (tot 500 meter) van het plangebied voorkomt (NDFF, 2019). De rivierrombout is een soort van zandige rivieroever. Dit habitat is in het plangebied aanwezig

langs de oevers van de Lek. Tijdens het veldbezoek is het merendeel van de oever afgelopen, hierbij is gelet op larvenhuidjes, volwassen exemplaren en op de terreinkenmerken. De oever bestaat voornamelijk uit stenen. Op drie plekken is een zandstrandje aanwezig dat geschikt habitat biedt voor larven van de rivierrombout. Uit het rapport van Viridis blijkt echter dat langs het overgrote deel van het plangebied larven(huidjes) van de rivierrombout zijn aangetroffen (Dijk, 2017). Op de locatie waar de geul mogelijk wordt aangetakt zijn geen larven(huidjes) aangetroffen en bovendien is tijdens het veldbezoek waargenomen dat deze locatie telkens overstromen.

Op basis van de verspreidingsgegevens en de terreinkenmerken wordt de rivierrombout uitgesloten binnen het plangebied. Dit betreft het deel wat mogelijk aangetast wordt door de eenzijdige aantakking van de geul aan de rivier.

4.9 Vogels

Uit de verspreidingsgegevens komt naar voren dat verschillende vogelsoorten zijn waargenomen in de omgeving (tot 2 kilometer) tot het plangebied. Er is onderscheid gemaakt tussen (algemene) broedvogels en vogels met een jaarrond beschermd nest. De (algemene) broedvogels zijn onderverdeeld in zes categorieën op basis van de verschillende vegetatietypen.

4.9.1 (Algemene) broedvogels

Bosvogels (inclusief roofvogels)

Waarnemingen van bosvogels zijn bekend in het plangebied. Dit betreft de boomkruiper, buizerd, havik, sperwer, torenvalk, boomvalk, slechtvalk, wespandief, ransuil en grote bonte specht (NDFF, 2019). Het bosje in het plangebied biedt potentie als broedhabitat voor bovengenoemde soorten, met uitzondering van de slechtvalk die voornamelijk op hoge gebouwen een nest maakt. Tijdens het veldbezoek zijn drie buizerds boven het bosje waargenomen en twee torenvalken. Verder vertelden twee jagers dat een havik ieder jaar een nest begint in het bosje maar dat dit vervolgens wordt overgenomen door nijlganzen.

Moerasvogels

De soorten moerasvogels die zijn waargenomen zijn rietgors, rietzanger, sprinkhaanzanger en blauwborst (NDFF, 2019). In het plangebied zijn natte ruigten aanwezig, zoals langs de sloten en rondom de grote plas, die kunnen dienen als broedbiotoop voor een aantal moerasvogel soorten.

Watervogels

De waarnemingen van watervogels zijn van bergeend, dodaars, fuut, grauwe gans, brandgans, krakeend, kuifeend, meerkoet, waterhoen, wilde eend, aalscholver, blauwe reiger, bontbekplevier, grote zilvereiger en ijsvogel (NDFF, 2019). Nesten worden veelal gemaakt in verborgen oevervegetatie. Deze soorten foerageren op plantaardig materiaal (jonge scheuten, gras, zaden en wortelstokken), bodemfauna (schaaldieren en wormen), bodemflora, plankton en vis. Voedsel voor deze vogelsoorten kan gevonden worden in de Lek, in de sloten of in de grote plas. Tijdens het veldbezoek zijn aalscholvers, twee ijsvogels, een groep brandganzen,

een groep grauwe ganzen, een grote zilverreiger, een kleine zilverreiger en een groep van circa 14 blauwe reigers waargenomen. Deze blauwe reigers vlogen op uit het bosje (zie figuur 2.1), mogelijk is hier een kolonie gevestigd. Ten tijde van het veldbezoek zat het blad nog aan de bomen en mede door de afstand vanwaar de reigers opvlogen was het niet vast te stellen of nesten aanwezig waren.

Weidevogels

Verschillende waarnemingen van weidevogels zijn bekend in het plangebied. Dit betreft onder andere graspieper, grutto, kievit, scholekster, wulp, tureluur, veldleeuwerik (NDFF, 2019). De weidevogels zijn voor een groot deel nét buiten het plangebied en op de dijkzone waargenomen. Met uitzondering van de veldleeuwerik die met name binnen het plangebied is waargenomen. De open weilanden en akkers in zijn matig geschikt als broedlocatie voor weidevogels door de relatief droge omstandigheden. Tijdens het veldbezoek is een grote groep kieviten waargenomen. Kieviten vormen na de broedtijd een grote groep en in veel gevallen trekken deze door naar andere Europese gebieden.

Pioniervogels

De soorten waarnemingen van pioniervogels zijn van de oeverzwaluw, kleine plevier en oeverloper (NDFF, 2019). De kleine plevier komt voor in een verscheidenheid van gebieden, waaronder oevers van plasjes en rivieren. Oeverzwaluwen hebben steilranden langs wateren nodig om nestgangen in te graven. De oeverloper broedt vooral op zandige oevers met kale plekken en deels beschutting. De kleine plevier heeft de voorkeur voor kale of zeer schaars begroeide grond. Deze soorten kunnen onder meer voorkomen langs rivieren, beken en plassen. Tijdens het veldbezoek is de oever afgelopen. Er zijn een paar steile wanden aangetroffen waarin geen gaten zijn aangetroffen, maar wel potentie biedt voor de oeverzwaluw. Verder zijn de oevers ook geschikt voor soorten als kleine plevier en oeverloper.

Vogels van struweel en ruigte en/of boerenlandvogels

Waarnemingen van vogels die voorkomen in struweel en ruigte zijn van bosrietzanger, braamsluiper, fazant, fitis, gele kwikstaart, gekraagde roodstaart, grasmus, groenling, groene specht, holenduif, huismus, kneu, koekoek, koolmees, kwartelkoning, matkop, merel, patrijs, putter, roek, roodborsttapuit, staartmees, tjiftjaf, tuinfluiter, vink, winterkoning, zanglijster, zomertortel, zwarte kraai, zwartkop (NDFF, 2019). Het bosje in het plangebied biedt hoge potentie voor bovengenoemde soorten. Hier is een variatie aan bomen, riet en struiken aanwezig. Tijdens het veldbezoek is een juveniele roodborsttapuit en een grasmus waargenomen.

Op basis van de verspreidingsgegevens en terreinkenmerken kunnen bosvogels, moerasvogels, watervogels, weidevogels, pioniervogels en vogels van struweel, ruigte en/of boerenlandvogels en niet worden uitgesloten. Op alle inheemse vogelsoorten geldt een verbod op handelingen die soorten, nesten, eieren of vaste rust- of verblijfplaatsen beschadigen of verstoren. Voor werkzaamheden met schadelijke effecten op broedvogels wordt veelal geen ontheffing verleend, omdat het uitvoeren van de werkzaamheden buiten het broedseizoen over het algemeen een goed alternatief vormt.

4.9.2 Broedvogelsoorten met een jaarrond beschermde nestplaats

Een aantal soorten (voornamelijk bosvogels) genoemd in paragraaf 4.9.1 zijn broedvogels waarvan het nest jaarrond beschermd is. Dit betreft boomvalk, buizerd, gierzwaluw, havik, huismus, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil en wespendif. Deze soorten foerageren voornamelijk in half open (agrarisch) gebied met bos of bosschage in de directe omgeving.

Huisumus, gierzwaluw, slechtvalk en steenuil

Binnen het plangebied zijn geen geschikte nestlocaties voor gierzwaluw, huismus, slechtvalk en steenuil aanwezig, die voornamelijk afhankelijk zijn van boerderijen, hoge toren of huizen. Negatieve effecten door de geplande ontwikkelingen worden voor deze soorten uitgesloten.

Boomvalk, buizerd, havik, ransuil, sperwer en wespendif

Binnen het plangebied kunnen in het bosje horsten van deze vogels aanwezig zijn. Tijdens het veldbezoek was het mogelijk de noordwest zijde van het bosje voldoende te bekijken, de rest van het bosje was niet volledig te overzien door het dichte bladerdek. Omdat nestlocaties niet op voorhand kunnen worden uitgesloten, is nader onderzoek nodig om de daadwerkelijke aanwezigheid vast te stellen.

Ooievaar

Binnen het plangebied zijn geen nesten van ooievaar aanwezig. Net buiten het plangebied is wel een ooievaars nest bekend. Dit is buiten de invloedsfeer (100 meter) van de geplande planontwikkeling. Als gevolg van de geplande werkzaamheden gaan geen nesten verloren en is ook geen sprake van verlies van essentieel foerageergebied. Negatieve effecten worden op voorhand uitgesloten.

Roek

Binnen het invloedsgebied zijn enkele roeken waargenomen. Uit de verspreidingsgegevens is geen kolonielocatie binnen het plangebied bekend. Daarnaast zijn er geen roeken in het plangebied waargenomen. Negatieve effecten worden op basis hiervan uitgesloten.

4.9.3 Wintergasten/niet broedvogels

Binnen het plangebied zijn waarnemingen bekend van onder andere smient, brand-, grauwe en kolganzen. Deze soorten overwinteren in Nederland (maar ook in landen als Schotland en Ierland). Ze verblijven onder andere op akkers, graslanden, rivieren en weilanden. Tijdens het veldbezoek is een groep brand- en grauwe ganzen waargenomen.

4.10 Ontwikkelingsmogelijkheden voor (bijzondere) soorten

Als gevolg van de geplande ontwikkelingen worden diverse nieuwe natuurlijke ecotopen gerealiseerd (of hersteld) in het plangebied (zie paragraaf 2.2 en 4.2). Deze nieuwe natuurlijke ecotopen kunnen van belang zijn voor diverse zeldzame en beschermde plant- en diersoorten. De schuine oevers en het water vormen geschikt leefgebied voor soorten als poelkikker en voor verscheidene pionier-, water en moerasvogels. Het water en ruigte eromheen zorgen voor geschikt leefgebied voor de bever. Ook vormt de nevengeul een potentieel onderdeel van het

leefgebied van platte zwanenmossel, een icoonsoort van de natuurdoeltypes (zie 7.4.1). De oevers en (mogelijk de ontstane) rietvegetaties vormen geschikt habitat voor rietvogels zoals de rietzanger, kleine karekiet en rietgors.

5 Beoordeling soortenbescherming

5.1 Wettelijk kader

De Wet natuurbescherming (Wnb) voorziet in de bescherming van planten- en diersoorten (zie bijlage 1). De basis wordt gevormd door de zorgplicht (artikel 1.11) waarin gesteld wordt dat iedereen voldoende zorg in acht moet nemen voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor alle in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. In de Wnb zijn hiernaast, op basis van internationale afspraken, drie beschermingsregimes opgesteld voor strikt beschermde soorten:

- artikel 3.1: Vogelrichtlijnsoorten;
- artikel 3.5: Habitatrichtlijnsoorten en soorten van de Conventie van Bern Appendix II en de Conventie van Bonn Appendix I;
- artikel 3.10: Andere (nationale) soorten.

Elk van de drie beschermingsregimes kent zijn eigen soortenlijsten met daarbij eigen verbodsbepalingen en vereisten voor vrijstelling of ontheffingsverlening. Voor de eerste twee beschermingsregimes sluiten deze nauw aan bij de verboden en uitzonderingen uit respectievelijk de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. Voor de andere soorten geldt een minder strikt regime. In tabel 5.1 zijn de verboden per beschermingsregime opgenomen en in bijlage 1 staat dit nader toegelicht.

Tabel 5.1: Op hoofdlijn verboden per beschermingsregime

Soorten	Artikel Wnb	Verboden
Vogelrichtlijn	3.1	Lid 1. Opzettelijk doden/vangen Lid 2. Opzettelijk vernielen, wegnemen of beschadigen van nesten/eieren Lid 3. Eieren rapen/onder zich hebben Lid 4 & 5. Opzettelijk verstoren (indien van wezenlijke invloed op de staat van instandhouding)
Habitatrichtlijn soorten uit bijlage I en II van de Bern conventie en bijlage I van de Bonn conventie	3.5	Lid 1. Opzettelijk doden/vangen Lid 2. Opzettelijk verstoren Lid 3. Eieren te rapen of vernielen Lid 4. Beschadigen of vernielen van rust- en voortplantingsplaatsen Lid 5. Opzettelijk plukken, verzamelen, afsnijden, onwortelen of vernielen van planten
Andere beschermde soorten	3.10	Lid 1 a. Opzettelijk doden/vangen van zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen en ongewervelden (vernoemd in bijlage van de wet onderdeel A) Lid 1 b. Beschadigen of vernielen van rust- en voortplantingsplaatsen van soorten (als bedoeld in bijlage van de wet onderdeel A) Lid 1 c. Opzettelijk plukken, verzamelen, afsnijden, onwortelen of vernielen van planten (als bedoeld in bijlage van de wet onderdeel B)

5.2 Toetsing beschermde soorten

Op basis van het literatuuronderzoek en veldbezoek kunnen beschermde grondgebonden zoogdieren, vleermuizen, amfibieën, reptielen en vogels met een jaarrond beschermde nestplaats en algemeen beschermde broedvogels in het plangebied niet worden uitgesloten. Bovendien kunnen nationaal beschermde (vrijgestelde) grondgebonden zoogdieren en amfibieën aanwezig zijn in het plangebied. Beschermde planten worden niet verwacht. De effecten worden hieronder nader toegelicht.

5.3 Algemeen beschermde grondgebonden zoogdieren en amfibieën

In het plangebied komen algemene grondgebonden zoogdieren en amfibieën voor. Voor de te verwachten soorten geldt een vrijstelling in het kader van ruimtelijke ontwikkeling (provincie Utrecht, 2017). Dit wil zeggen dat voor de voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling geen ontheffing van de Wnb hoeft te worden aangevraagd. Voor deze soorten geldt echter, net als voor niet beschermde soorten, te allen tijde de zorgplicht. Omdat deze soorten jaarrond actief zijn kan geen voorkeursperiode worden aangegeven.

Voor de voorgenomen ruimtelijke ontwikkelingen hoeft voor de soortgroepen algemene beschermde grondgebonden zoogdieren en amfibieën geen ontheffing van de Wnb onderdeel soorten te worden aangevraagd.

5.4 Grondgebonden zoogdieren

Het plangebied heeft een functie voor de boommarter en kleine marterachtigen (bunzing, hermelijn en wezel). Deze soorten ondervinden mogelijk schade als gevolg van de werkzaamheden bij het bosje (zie figuur 2.1 en 2.2) om de nevengeul te realiseren.

Boommarter

De boommarter is waargenomen op een ruime afstand van het plangebied (circa 3 kilometer). Aangezien boommarters lange afstanden kunnen afleggen, kan de soort ook in het plangebied voorkomen en het bosje een belangrijk onderdeel zijn van een groter netwerk aan verblijfplaatsen. Het bosje biedt schuilmogelijkheden en samen met het naastgelegen grasland tevens foerageergebied. Voor de planontwikkeling worden enkele bomen aan de noordwest en zuidoost zijde gekapt. Dit gaat om enkele bomen gaat en daarmee is de kans klein dat een rust- of nestplaats van de boommarter hiermee wordt geschaad. Wel is er een grote kans op verstoring indien boommarter aanwezig blijkt te zijn. Nader onderzoek is nodig naar potentiële verblijfplaatsen van de boommarter in bomen in het bosje.

Kleine marterachtigen

Kleine marterachtigen (bunzing, hermelijn en wezel) zijn vooralsnog vrijgesteld, maar worden vermoedelijk binnenkort van de vrijstelling lijst af gehaald. Kleine marterachtige kunnen het bosje als leefgebied gebruiken en de hogere structuren (o.a. sloten) als looproute en/of om langs te foerageren. Door de geplande werkzaamheden verdwijnen potentiële verblijfplaatsen en/of worden kleine marterachtigen mogelijk verstoord (zie hierboven de omschrijving van

boomarter). Omdat deze soorten momenteel nog op de vrijstelling lijst staan, is nader onderzoek (nu) niet aan de orde.

Voor de voorgenomen ruimtelijke ontwikkelingen is een nader onderzoek naar de aanwezigheid van boomarter in het plangebied nodig. Na vaststelling van de aanwezigheid van de soort dienen de werkzaamheden conform een gedragscode of onder een ontheffing te worden uitgevoerd.

5.5 Vleermuizen

Uit de verspreidingsgegevens blijkt dat binnen de invloedssfeer van het plangebied de volgende vleermuissoorten voorkomen: gewone dwergvleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis, meervleermuis en watervleermuis en laatvlieger.

In het plangebied zijn potentiële verblijfplaatsen aanwezig van boombewonende vleermuissoorten en het plangebied maakt mogelijk onderdeel van niet-essentieel foerageergebied. Negatieve effecten op foerageergebied worden uitgesloten. Wel dient rekening te worden gehouden met optische verstoring. Door de geplande bomenkap worden potentiële vleermuisverblijfplaatsen verstoord en/of vernietigd. Dit is in strijd met de Wnb.

Voor de voorgenomen ruimtelijke ontwikkelingen is nader onderzoek nodig. Na vaststelling van de aanwezigheid van een van deze soorten dienen de werkzaamheden conform een gedragscode of onder een ontheffing in het kader van de Wnb te worden uitgevoerd.

5.6 Amfibieën

Op basis van de verspreidingsgegevens en het veldbezoek is vastgesteld dat de sloten waar water in staat (zie 4.2) en het bosje rondom de grote plas geschikt is voor heikikker. De geplande werkzaamheden vernietigen mogelijk verblijfplaatsen en zorgen mogelijk voor verstoring van de heikikker. Negatieve effecten zijn hierdoor niet uit te sluiten.

Voor de voorgenomen ruimtelijke ontwikkelingen is nader onderzoek nodig voor de heikikker. Mogelijk dienen de werkzaamheden in het kader van beschermde amfibieën conform een gedragscode of onder een ontheffing uitgevoerd te worden.

5.7 Reptielen

Op basis van de verspreidingsgegevens en het veldbezoek kan de ringslang niet worden uitgesloten. De ruigte rondom de grote plas vormt een potentieel broed- en of zomerbiotoop. De dijken worden mogelijk gebruikt als overwinteringsbiotoop. De geplande werkzaamheden vernietigen mogelijk verblijfplaatsen. Daarom is nader onderzoek in en rondom de grote plas nodig om vast te stellen of deze soort daadwerkelijk aanwezig is in het plangebied.

Voor de voorgenomen ruimtelijke ontwikkelingen is voor de ringslang nader onderzoek nodig. Mogelijk dienen de werkzaamheden in het kader van beschermde reptielen conform een gedragscode of onder een ontheffing uitgevoerd te worden.

5.8 Vogels

Algemeen beschermde broedvogels

Het plangebied biedt mogelijkheden als broedlocatie voor bosvogels, moerasvogels, watervogels, weidevogels, pioniervogels en vogels van struweel, ruigte en/of boerenlandvogels. Werkzaamheden die tijdens het broedseizoen worden uitgevoerd kunnen leiden tot verstoring of vernietiging van (nesten van) broedende vogels. Dergelijke verstoring is niet toegestaan en hier wordt geen ontheffing voor verleend. Door buiten het broedseizoen te werken, kunnen negatieve effecten worden voorkomen. Voor het broedseizoen (verschilt per soort) wordt in de wet geen standaardperiode aangehouden, doorgaans kan globaal uitgegaan worden van 1 maart tot 15 augustus. Echter zijn broedgevallen buiten deze periode ook beschermd. Geadviseerd wordt om de werkzaamheden buiten het broedseizoen te starten. Indien dit niet mogelijk is dient een controle op de aanwezigheid van broedvogels te worden uitgevoerd voorafgaand aan de werkzaamheden.

Broedvogels met jaarrond beschermde nestplaatsen

Op basis van de verspreidingsgegevens en het veldbezoek kunnen jaarrond beschermde nesten van de boomvalk, buizerd, havik, ransuil, sperwer en wespandief niet worden uitgesloten. De aanwezigheid van andere vogelsoorten met een jaarrond beschermde nestlocatie wordt op basis van terreinkenmerken, habitateisen en verspreidingsgegevens uitgesloten. Voor de planontwikkeling zullen aan de noordwest en zuidoost zijde enkele bomen worden gekapt. De kap van bomen leidt mogelijk tot vernietiging en/ of verstoring van nesten. Dit is in strijd met de Wnb. Tijdens het veldbezoek was de noordwest zijde van het bosje redelijk te overzien, de rest van het bosje was niet te overzien. Op basis hiervan zal er nader onderzocht moeten worden of er jaarrond beschermde nestplaatsen in het bosje aanwezig zijn.

Voor de geplande ontwikkelingen dient een nader onderzoek naar de aanwezigheid van nesten van boomvalk, buizerd, havik, ransuil, sperwer en wespandief uitgevoerd te worden in het bosje rondom de grote plas. Na vaststelling van de aanwezigheid van, één van, de soorten dienen de werkzaamheden conform een gedragscode of onder een ontheffing te worden uitgevoerd.

6 Toetsing Natura-2000

6.1 Wettelijk kader

Het gebiedsbeschermingsdeel van de Wnb voorziet in de bescherming van natuurgebieden van Europees belang welke behoren tot het Natura 2000-netwerk. Deze gebieden worden beschermd om de gunstige staat van instandhouding van vogelsoorten, habitattypen en andere planten- en diersoorten te behouden en waar nodig te herstellen. De basis wordt gevormd door de zorgplicht (artikel 1.11) waarin gesteld wordt dat iedereen voldoende zorg in acht moet nemen voor alle in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. Naast de wettelijke bescherming van de Natura 2000-gebieden heeft Nederland de bescherming van andere gebieden vastgelegd in het Natuurnetwerk Nederland (NNN). De bescherming van het NNN vindt plaats door toetsing van de bestemmingsplannen en omgevingsvergunningen aan het NNN-beleid. In dit hoofdstuk volgt een overzicht van alle beschermde gebieden in en rondom het plangebied.

Bij ontwikkelingen binnen de door de Wnb beschermde gebieden, kunnen negatieve effecten optreden. Ook kunnen effecten optreden wanneer een ontwikkeling in de omgeving van een beschermd gebied plaatsvindt en het gebied daarbij beïnvloedt. Daarnaast is het ook mogelijk dat gebieden, die een belangrijke relatie hebben met een beschermd gebied, beïnvloed worden en zo een indirect effect hebben op het beschermde gebied.

Figuur 6.1 Plangebied (globaal rood vierkant) ten opzichte van Natura-2000 gebied Rijntakken (gele vlakken). Bron: synbiosys

6.2 Situering ten opzichte van Natura 2000-gebieden

Het plangebied zelf maakt geen onderdeel uit van een Natura 2000-gebied. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied “Rijntakken” begint op 5,6 kilometer (zie figuur 6.1). Op 7,7 kilometer ligt het stikstofgevoelig Natura 2000-gebied “Lingegebied & Diefdijk-Zuid”, in de Vijfheerenlanden, aan de overkant van de Lek.

6.3 Toetsing Natura- 2000

Gezien de ruime afstand van het plangebied en de aard van de ingreep doet het voornemen geen afbreuk aan de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied. Externe effecten zoals trilling, geluid en beweging beperken zicht tot enkele honderden meters. Dergelijke effecten zijn daarom op voorhand uitgesloten. Er is geen noodzaak tot een nader onderzoek naar deze effecten.

Met betrekking tot toe-/afname van de stikstofdepositie op de nabijgelegen Natura 2000-gebieden is een aerius-stikstofberekening uitgevoerd voor het fase 1 gebied. In de huidige situatie is de stikstofuitstoot door beweiding circa 13016 kg/jaar. De stikstofuitstoot door de graaf- en afvoerwerkzaamheden in de gebruiksfase is 434,81 kg/jaar. Er is dus sprake van een afname van stikstofdepositie. Een nadere Natura-2000 voor fase 1 gebied is niet aan de orde.

7 Toetsing Natuurnetwerk Nederland

7.1 Inleiding

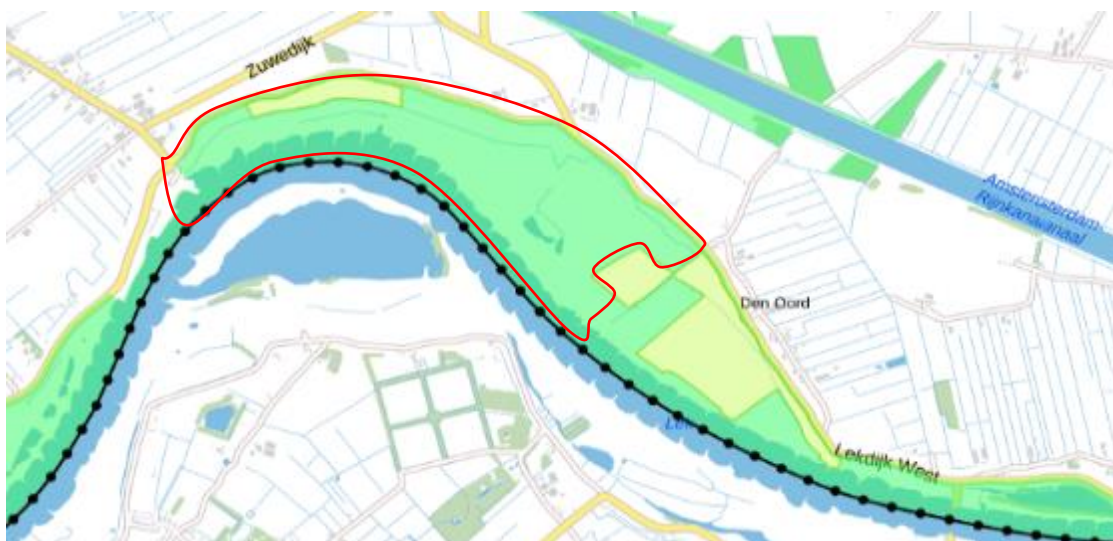
Naast de wettelijke bescherming van de Natura 2000-gebieden heeft Nederland de bescherming van andere gebieden planologisch vastgelegd in het Natuurnetwerk Nederland (NNN). De bescherming van het NNN vindt plaats door toetsing van de bestemmingsplannen en omgevingsvergunningen aan het NNN-beleid.

De bescherming van de NNN is vastgelegd in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro: Stb 2016 nr. 351) en uitgewerkt in provinciale verordeningen en bestemmingsplannen. De bescherming van het NNN staat geheel los van de Wet natuurbescherming.

In het Barro staat dat bij provinciale verordening gebieden moeten worden aangewezen die het Natuurnetwerk Nederland vormen. De ligging van die gebieden wordt vastgelegd op kaart. Bij provinciale verordening worden in het belang van de bescherming, instandhouding en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden, regels gesteld omtrent de inhoud van bestemmingsplannen en omgevingsvergunningen. Voor nieuwe ontwikkelingen binnen het NNN, waarbij wordt afgeweken van het bestemmingsplan, geldt een 'nee, tenzij'-afweging. Dit houdt kortweg in dat significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN niet toegestaan is. Regels voor beoordeling van effecten op het NNN zijn vastgelegd in provinciale verordeningen.

7.2 Situering ten opzichte van NNN-gebieden

De Schalkwijker Buitenwaard bestaat grotendeels uit NNN-gebied. De delen die geen onderdeel uitmaken van NNN-gebied maken onderdeel uit van de groene contour (zie figuur 7.1). De ambitie is om deze landbouwgrond om te vormen naar natuur en onderdeel te maken van NNN-gebied.

Figuur 7.1 Plangebied (globaal rood vlak) ten opzichte van NNN-gebied (donkergroene vlakken) en groene contour (lichtgroene vlakken). Bron: Provincie Utrecht

7.3 Beleidskader en instrumentarium

De provincie staat geen nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen toe die een significant negatief effect hebben op de wezenlijke waarden en kenmerken van het NNN. Hierbij hanteert de provincie 'nee, tenzij'. Onder voorwaarden worden ruimtelijke ontwikkelingen toegestaan, wanneer het functioneren van het NNN niet wordt aangetast en de waarden worden verbeterd. Om te bepalen of er sprake is van significante aantasting van wezenlijke waarden en kenmerken, gebruikt de provincie Utrecht de NNN-wijzer. Dit is een stroomschema die helpt de juiste vragen te stellen en biedt ondersteuning als maatwerk nodig is.

Indien onderzoek uitwijst dat ecologische waarden en kenmerken (mogelijk) significant worden aangetast, dienen vervolgstappen te worden genomen. De provincie Utrecht stelt daarvoor de volgende instrumenten beschikbaar:

- Plussen en minnen; het negatieve effect van een ontwikkeling kan met voor natuur positieve ingrepen worden opgeheven zodat geen sprake is van een significante aantasting van het NNN;
- Saldobenadering; toe te passen bij een combinatie van ontwikkelingen die in een gezamenlijk ruimtelijk plan worden opgepakt en die per saldo een meerwaarde voor natuur opleveren;
- Herbegrenzing; bij kleine ontwikkelingen kan het instrument herbegrenzing worden ingezet, mits dit leidt tot een gelijkwaardige of betere kwaliteit van het NNN;
- Uitbreiding van geringe omvang bij bestaande functies: kleine ontwikkelingen in het NNN zijn mogelijk mits ze aansluiten bij bestaande andere functie en op al verstoord terrein plaatsvinden.

De provincie vraagt als onderdeel van een goede ruimtelijke ordening, bij ontwikkelingen in de nabijheid van het NNN, te voorkomen dat deze een negatieve invloed hebben op het functioneren van het NNN (externe werking).

7.4 Wezenlijke kenmerken en waarden en mogelijke effecten

De provincie Utrecht hanteert drie toetsingsaspecten bij een Nee-tenzij beoordeling. De aantasting is significant te noemen als het NNN op één of meer van de onderstaande drie toetsingsaspecten duidelijk wordt aangetast. Het betreft:

1. Geen significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden, namelijk:
 - a. Bestaande en potentiële waarden van het ecosysteem;
 - b. De robuustheid en aaneengeslotenheid;
 - c. De aanwezigheid van bijzondere soorten;
 - d. De verbindingsfunctie van het gebied voor soorten en ecosystemen.
2. Geen significante vermindering van de oppervlakte van het NNN.
3. Geen significante vermindering van de samenhang van het NNN.

In de volgende paragrafen wordt een beschrijving van deze toetsingsaspecten gegeven: de wezenlijke kenmerken en waarden.

7.4.1 Geen significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden

Bestaande en potentiële waarden van het ecosysteem

Bij bestaande en potentiële waarden van het ecosysteem ligt de nadruk op het functioneren van het (eco-)systeem. Hierbij zijn omgevingsfactoren van belang -de zogenoemde abiotische factoren- zoals donkerte, bodemomstandigheden, grond- en oppervlaktewaterkwaliteit en kwantiteit of kwel. Deze factoren hangen samen met de actueel aanwezige waarden maar ook met de potenties in het gebied.

In het huidige plangebied zijn de beheertypen 'kruiden- en faunarijk grasland' en 'glanshaverhooiland' aanwezig (Utrecht, 2019). Zoals te zien in figuur 7.2 beslaat het beheertype kruiden- en faunarijk grasland het overgrote deel van de uiterwaard. Het niet gekarteerde deel van fase 1 bestaat uit een grote plas met direct daaromheen hoge vegetatie, wilgenopslag en onder meer bomen. Vergeleken met de rest van het gebied is dit een gevarieerd stukje beeldbepalende natuur dat potentie biedt voor verscheidene soorten (zie hoofdstuk 5).

Figuur 7.2 De Schalkwijker buitenwaard met de beheertypen N12.02 kruiden- en faunarijk grasland (lichte groene vlakken) en N12.03 glanshaverhooiland (donker groene vlakken). Bron: provincie Utrecht

De provincie Utrecht heeft natuurambities (natuurbeheertypes) voor deze uiterwaard bepaald. Dit betreft de volgende:

- N10.01 vochtig hooiland;
- N11.01 droge schraalgraslanden;
- N12.03 glanshaverhooiland;
- N05.01 moeras;
- N02.01 rivier;

- N12.02 kruiden- en faunairijk grasland;
- N12.05 kruiden- en faunairijke akker;
- N14.01 rivier- en beekbegeleidend bos.

De eerste drie hebben de meeste prioriteit. Het beheertype moeras maakt onderdeel van de tweede prioriteit (provincie Utrecht, 2019).

De huidige beheertypen verdwijnen deels/geheel in het nieuwe inrichtingsplan. Voor kruiden- en faunairijk grasland, het beheertype dat het meeste voorkomt in het plangebied, geldt dat dit een van de meest algemene beheertypen is. Het oppervlakte glanshaverhooiland wordt kleiner, al blijft ruimte voor deze twee beheertypen over met de brede, onvergraven zone langs de dijk die gehandhaafd blijft. Bovendien kan door een optimale inrichting een impuls aan de kwaliteit van dit beheertype worden gegeven. Verder komt in het ontwerp meer natuurdynamiek (o.a. moeras, oobos en stroomdalgrasland) terug en sluit het hierdoor beter aan bij de gewenste natuurambities van de provincie Utrecht.

De te verwachten veranderingen in beheertypen, op basis van het voorlopige ontwerp, zijn de volgende:

- Kruiden- en faunairijk grasland neem af, al blijft een deel behouden.
- Glanshaverhooiland neemt af, maar er blijft ruimte voor ontwikkeling in ruimte en kwaliteit.
- Vermoedelijk wordt vochtig hooiland gerealiseerd langs de nevengeul.
- Droge schraalgraslanden ontstaan door de zorgvuldige omgang met het huidige reliëf en de hogere terreindelen, die de meeste potentie hebben voor de ontwikkeling van dit beheertype.
- Moeras ontstaat door de realisatie van ondiep water.
- Voor het beheertype 'rivier' / 'zoete plas' neem het oppervlakte toe door de realisatie van de nevengeul.
- Het beheertype rivier en beekbegeleidend bos wordt gerealiseerd doordat de grote plas en bomen meegenomen worden in het ontwerp.

In het MER zijn de drie verschillende ontwerpen bekend, zodoende kan dan pas een volledige effectenbeoordeling worden uitgevoerd. In tabel 7.1 staat een samenvatting van de te verwachten veranderingen in oppervlakte en kwaliteit (toe-of afname) in beheertypen.

Tabel 7.1 De te verwachten veranderingen in de oppervlakte (en kwaliteit) van natuurbeheertypen a.d.h.v. voorlopig ontwerp

Beheertypen	Toename (+) / Afname (-)
N12.02 Kruiden- en faunairijk grasland	-
N12.03 Glanshaverhooiland	-/+
N10.01 Vochtig hooiland	+
N11.01 Droge schraalgraslanden	+
N05.01 Moeras	+
N02.01 Rivier / N04.02 Zoete plas	+
N14.01 Rivier- en beekbegeleidend bos	+

De robuustheid en aaneengeslotenheid

Grote eenheden natuur in het NNN moeten groot in omvang blijven. Daarbij is het van belang dat natuur niet verder versnipperd. Het projectgebied is als geheel een belangrijk NNN-gebied langs de Lek. Door het voornemen wordt de robuustheid en aaneengeslotenheid niet aangepast. Daarbij komt dat als fase 2 tot uitvoering komt, de productielanden omgevormd worden tot natuur waardoor er circa 27 hectare NNN gebied bijkomt. Kortom het NNN gebied zal uiteindelijk een groter geheel vormen en beter aansluiten op natuurlijk ingerichte 'buur- uiterwaarden' zoals de Ameronger bovenpolder, Steenwaard en Lunenburgerwaard.

De aanwezigheid van bijzondere soorten

Dit toetsingsaspect heeft betrekking op bedreigde- en beschermde soorten. De bedreigde soorten binnen Utrecht worden aandachtsoorten genoemd. Het zijn soorten waar de provincie zich inzet voor het behoud hiervan. Er is een lijst opgesteld met ruim 500 soorten planten en dieren. Uit de lijst van aandachtsoorten zijn 41 iconsoorten geselecteerd: planten en dieren waar de provincie Utrecht een bijzondere betekenis voor heeft (Provincie Utrecht, 2016). Deze iconsoorten symbool voor de vele andere aandachtsoorten. Binnen de provincie zijn gebieden aangewezen waarvan verwacht wordt dat hier relatief veel aandachtsoorten aanwezig zijn: de Natuurparels

Het plangebied is deels onderdeel van de Natuurparel rivier. Iconsoorten die hierbij horen zijn onder andere de grote modderkruiper, ringslang, rugstreeppad, kamsalamander en platte zwanenmossel. De realisatie van de planontwikkeling zal door de ontwikkeling van nieuwe natuurlijke habitats bijdragen aan de realisatie van leefgebied van enkele van de iconsoorten. Het te ontwikkelen moeras- en geulgebied vormen bijvoorbeeld geschikt leefgebied voor ringslang, grote karekiet en platte zwanenmossel.

Hiernaast heeft dit toetsingsaspect betrekking op de beschermde soorten welke door de Wet natuurbescherming beschermd zijn (passieve bescherming). Dit toetsingsaspect overlapt daarmee deels met het onderdeel soortenbescherming uit hoofdstuk 5. Daarin wordt geconcludeerd dat er diverse beschermde soorten in het plangebied aanwezig (kunnen) zijn.

Het gaat om beschermde grondgebonden zoogdieren, vleermuizen, amfibieën, vissen, ongewervelden en broedvogelsoorten met een jaarrond beschermde nestplaats. Voor een deel van deze soorten is nader onderzoek nodig om de daadwerkelijke aan- of afwezigheid vast te stellen. Indien (een van) de soorten aanwezig zijn en schade ondervinden van het voornemen kunnen de werkzaamheden mogelijk uitgevoerd worden conform een geldige gedragscode. Indien dit niet mogelijk is dient een ontheffing te worden aangevraagd. Door de werkzaamheden uit te voeren conform een gedragscode of ontheffing wordt gegarandeerd dat de gunstige staat van instandhouding van deze soorten niet in het geding komt.

De verbindingsfunctie van het gebied voor soorten en ecosystemen

De verbindingsfunctie heeft betrekking op de regelmatige verplaatsingen dan wel vaste routes van soorten, bijvoorbeeld tussen rust- en voedselgebieden, en op verbindingen tussen leefgebieden waardoor soorten kunnen migreren om hun leefgebied uit te breiden. Behoud en ontwikkeling van essentiële verbindingen is een van de doelen van het NNN. Het projectgebied is als geheel een verbinding langs de Lek.

Door de combinatie van verschillende ecotopen wordt de verbindingsfunctie van dit deel van het NNN verbeterd voor een grote diversiteit aan soorten. De verbindingsfunctie wordt hierdoor verbeterd. Daarbij komt dat in fase 2 de productiegraslanden worden omgevormd naar natuurlijke habitats dat een positieve bijdrage levert aan de verbinding van de gehele uiterwaard.

7.4.2 Behoud van oppervlakte

Het NNN-beleid geeft aan dat nieuwe ontwikkelingen in het NNN niet mogen leiden tot significante vermindering van oppervlakte NNN. Dit aspect heeft overlap met het aspect robuustheid en aaneengeslotenheid. Door de voorgenomen ontwikkeling blijft de oppervlakte behouden, in fase 2 neemt het NNN gebied zelf toe. Op basis hiervan zijn er geen negatieve gevolgen voor de oppervlakte van het NNN.

7.4.3 Behoud van samenhang

Bij behoud van de samenhang komen de aspecten robuustheid, aaneengeslotenheid en verbindingen samen. Het projectgebied is als geheel een verbinding langs de Lek. Door de combinatie van verschillende ecotopen wordt de verbindingsfunctie van dit deel van het NNN verbeterd voor een grote diversiteit aan soorten. Hiermee wordt de samenhang van het plangebied in relatie tot de omliggende uiterwaarden verbeterd.

7.5 Mogelijke effecten en advies vervolgstappen

Het plangebied is aangewezen als NNN. Er is geen sprake van een bestemmingsplanwijziging en daarmee ook geen afname van het NNN oppervlakte. De begrenzing verandert daarmee niet. Maar door de ontwikkeling is er wel sprake van een wijziging van de invulling van het NNN.

Door de planontwikkeling ontstaat er meer natuurdynamiek, het sluit aan bij de ambities en er komt bovendien meer gevarieerde beheertypen voor terug. Op basis hiervan wordt een verrijking (i.p.v. een negatief effect) van de bestaande en potentiële waarden van het

ecosysteem verwacht. Voor het beheertype glanshaverhooiland geldt echter wel een relatieve afname in oppervlakte. Negatieve effecten worden vooralsnog niet verwacht aangezien er ruimte blijft voor ontwikkeling en de kwaliteit van het beheertype toeneemt.

Effecten op soorten kunnen optreden (zie hoofdstuk 4 en 5). Naast rekening houden met de wettelijk beschermde soorten dient ook rekening te worden gehouden met aandachtsoorten. Verder worden voor de onderdelen: robuustheid en aaneengeslotenheid, verbindingfunctie van het gebied voor soorten en ecosystemen, behoud van oppervlakte en behoud van samenhang worden geen knelpunten verwacht. Naar verwachting biedt het project kansen om deze wezenlijke kenmerken en (natuur)waarden te verbeteren, bijvoorbeeld door meer dynamiek in het gebied te creëren en mogelijke uitbreiding van het NNN gebied (met 27 hectare) als fase 2 ook tot uitvoering komt.

Effecten op beheertypen en soorten kunnen niet onder meer worden uitgesloten. Met betrekking tot de bestaande en potentiële waarden van het ecosysteem wordt een verrijking i.p.v. een negatief effect verwacht. Vooralsnog wordt aanbevolen om de invulling van het NNN bij de provincie Utrecht voor te leggen. Hiernaast zal de toets verder uit gewerkt moeten worden in het MER, wanneer de drie ontwerpen bekend zijn. Daarnaast dient met betrekking tot soortbescherming nader onderzoek uitgevoerd te worden en wordt geadviseerd deze te integreren in de planvorming.

8 Samenvatting en eindconclusie

De herontwikkeling van plangebied kan effect hebben op de (mogelijk) aanwezige beschermde natuurwaarden. Deze effecten voor soorten en natuurgebieden worden in dit hoofdstuk samengevat.

8.1 Samenvatting beschermde soorten

Het plangebied heeft mogelijk een functie voor algemeen en strikt beschermde grondgebonden zoogdieren, vleermuizen, algemeen en strikt beschermde amfibieën, reptielen, algemeen beschermde broedvogelsoorten en broedvogelsoorten met een jaarrond beschermde nestplaats. Met betrekking tot soortenbescherming worden de volgende conclusies getrokken:

- Voor strikt beschermde grondgebonden zoogdieren, vleermuizen, amfibieën, reptielen en vogels met een jaarrond beschermd nest is nader onderzoek nodig om de daadwerkelijke aan- of afwezigheid van deze soorten binnen het gebied vast te stellen. Indien (een van) de soorten aanwezig zijn en schade ondervinden van het voornemen kunnen de werkzaamheden mogelijk uitgevoerd worden conform een geldige gedragscode. Indien dit niet mogelijk is dient een ontheffing te worden aangevraagd.
- Voor alle soorten, ongeacht bescherming via natuurwetgeving of niet, geldt de zorgplicht waarbij eenieder voldoende zorg in acht neemt voor de in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
- In verband met het voorkomen van algemene broedvogels in en binnen de invloedssfeer van het plangebied moeten mogelijk mitigerende maatregelen worden genomen. Dit is sterk afhankelijk van het moment en de duur van uitvoering. Door te werken buiten het broedseizoen worden negatieve gevolgen uitgesloten.
- Door de werkzaamheden op basis van een goedgekeurde gedragscode en een ecologisch werkprotocol uit te voeren kunnen negatieve gevolgen voor de (eventueel) aanwezige soorten uitgesloten worden (al dan niet door mitigerende maatregelen, geborgd in een ecologisch werkprotocol) en is overtreding van de Wnb niet aan de orde.

Onderstaande tabel geeft een beknopt overzicht van de (dreigende) effecten van de werkzaamheden op (mogelijk) aanwezige soorten in het plangebied.

Tabel 8.1: Samenvatting van de mogelijk aanwezige beschermde soorten

Soortgroep	Verwacht in plangebied	Wnb*	(Dreigende) overtreding verbodsbepalingen
Planten	Nee	N.v.t	N.v.t
Grondgebonden zoogdieren	Boommarter	HR	Verstoring en/of vernieling verblijfplaats**
Grondgebonden zoogdieren	Algemeen vrijgestelde soorten, o.a. bunzing, hermelijn en wezel	NL	Geen***
Vleermuizen	Ja, zowel boom- als gebouw bewonende soorten	HR	Verstoring en/of vernieling verblijfplaats**
Amfibieën	Heikikker	HR	Vernieling leefgebied **
Amfibieën	Algemeen vrijgestelde soorten, o.a. bastaardkikker, kleine watersalamander	NL	Geen***
Reptielen	Ringslang	NL	Vernieling verblijfplaats**
Vissen	Nee	N.v.t.	N.v.t.
Ongewervelden	Nee	N.v.t.	N.v.t.
Vogels: nesten jaarrond beschermd	Ja, (mogelijk) boomvalk, buizerd, havik, ransuil, sperwer en wespandief	VR	Verstoring en/of vernieling nesten**
Algemene broedvogels	Ja	VR	Geen***

* Wet Natuurbescherming: HR = Habitatrichtlijnsoort, VR = Vogelrichtlijnsoort, NL = Nationale andere soort

** Bij aantasting verblijfplaatsen bij graafwerkzaamheden, bomenkap of grootschalig snoeiwerkzaamheden

*** Met inachtneming advies maatregelen zorgvuldig werken uit paragraaf 9.1

8.2 Samenvatting beschermde gebieden

Natura 2000-gebied

Het plangebied ligt op ruime afstand van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied Rijntakken. Het wordt uitgesloten dat de uitvoering van het project significant negatieve effecten heeft als gevolg van verstoring door geluid, licht, trillingen of optische verstoring. Deze effecten beperken zich namelijk tot enkele meters. Negatieve effecten door stikstofdepositie worden (in fase 1 gebied) ook uitgesloten doordat de stikstofdepositie verminderd ten opzichte van de huidige situatie.

Natuurnetwerk Nederland

Binnen de grens van het plangebied is het overgrote deel aangewezen als onderdeel van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Het voornemen draagt bij aan de ontwikkeling (o.a. meer dynamiek) en mogelijk uitbreiding van het NNN, maar heeft ook mogelijk effecten op de wezenlijke kenmerken. Aanbevolen wordt om af te wachten tot de MER rapportage, waarin een volledige beoordeling kan worden uitgevoerd, en de provincie Utrecht de invulling van het NNN te bespreken. Verder is een nader onderzoek nodig naar de verwachten soorten in het plangebied.

8.3 Eindconclusie

Op basis van voorliggend onderzoek kunnen beschermde soorten in het plangebied niet worden uitgesloten en is nader onderzoek nodig. Indien (een van) de soorten aanwezig is en schade kan ondervinden van het voornemen kunnen de werkzaamheden mogelijk uitgevoerd worden conform een geldige gedragscode. Indien dit niet mogelijk is dient een ontheffing te worden aangevraagd.

Hiernaast heeft het voornemen geen negatieve effecten op Natura-2000 gebied en is een vervolgoetsing niet aan de orde. Verder worden (positieve) effecten op het NNN verwacht, deze worden in het MER verder uitgewerkt en hiernaast wordt aanbevolen de invulling van het NNN met de provincie Utrecht te bespreken.

9 Advies

9.1 Algemeen

Zorgplicht

Voor alle soorten, ongeacht bescherming via natuurwetgeving of niet, geldt de zorgplicht. Eenieder dient voldoende zorg in acht te nemen voor de in het wild levende dieren en planten, en hun directe leefomgeving (artikel 1.11 Wnb, zie bijlage 1). Behoud te allen tijde een vluchtweg voor alle dieren.

Planning werkzaamheden t.o.v. kwetsbare periode

Een groot deel van de verwachte schade aan de mogelijk aanwezige soorten is te voorkomen door buiten de kwetsbare periode van deze soorten te werken. Dat wil zeggen buiten de voortplantingsperiode. Voor deze periode zijn enkel richtdata te geven omdat deze sterk worden beïnvloed door de weersomstandigheden.

Geadviseerd wordt de voorgenomen kap en bouwwerkzaamheden buiten het broedseizoen (globaal van 15 maart tot en met 15 augustus) te starten / uit te voeren. Mocht ervoor gekozen worden de werkzaamheden toch in het broedseizoen te laten starten, dan dient voorafgaand aan de werkzaamheden een deskundige op het gebied van vogels te worden ingezet. De deskundige stelt vast of er broedsels aanwezig zijn en - zo ja - of deze worden verstoord door de toekomstige werkzaamheden. Het resultaat van deze controle kan gevolgen hebben voor de uitvoering en planning indien er broedsels worden aangetroffen.

Overige aanbevelingen

- Geadviseerd wordt de werkzaamheden uitsluitend overdag uit te voeren, niet 's nachts en in de schemer, om verstoring van nachtactieve dieren te voorkomen/beperken.
- Geadviseerd om het plangebied ongeschikt te maken voor de rugstreeppad, een soort die regelmatig opduikt op bouwterreinen door de ontstane pionier situaties (o.a. tijdelijke plassen en vergraven grond). Het ontoegankelijk/ onaantrekkelijk maken kan door bijvoorbeeld het plaatsen van paddenschermen of het realiseren van een alternatief leefgebied buiten de invloedssfeer van het plangebied (BIJ12, 2017d).

9.2 Nader onderzoek

Voor diverse soort(groep)en is nader onderzoek nodig naar de daadwerkelijk aan- / afwezigheid binnen het plangebied. Hieronder volgt per soort(groep) een advies met betrekking tot de te volgen onderzoeksstrategie. De onderzoeksopzet is gebaseerd op het soortenprotocol van het Netwerk Groene Bureaus (2017). Voor boommarter is de Handleiding boommarters inventariseren (C.Achterberg, 2007) gebruikt.

- Boommarter: in het voorjaar, voordat het blad aan de bomen zit, het bosje rondom de plas controleren op holtes, takkenhopen en andere sporen van boommarter (uitwerpselen, krabsporen en prooi-resten). Als sporen worden aangetroffen, is nader

- onderzoek vereist m.b.v. cameravallen om de daadwerkelijke aan-/afwezigheid vast te stellen.
- Vleermuizen: in het voorjaar, voordat het blad aan de bomen zit, de bomen inspecteren op de aanwezigheid van potentiële verblijfplaatsen (boomholtes). Dit onderzoek kan gecombineerd worden met het onderzoek naar boommarter. Indien potentiële vleermuisverblijfplaatsen aanwezig zijn, is vervolg onderzoek nodig om te bepalen of vleermuizen daadwerkelijk aanwezig zijn en om welke soort(en) het gaat.
 - Heikikker: luisteren naar kooractiviteit en zoeken naar eiklommen (in de niet droogliggende wateren, zie figuur 4.2). De optimale periode hiervoor is maart en april.
 - Ringslang: zoeken naar potentiële broedhopen in het bosje rondom de plas (gecombineerd met de boommarter en vleermuizencheck). Bij aanwezigheid van broeihopen is nader onderzoek nodig door middel van het zoeken naar eierschalen, langslopen van structuurelementen en/of zoeken naar zonnende vrouwtjes bij potentiële eiafzetplaatsen. De optimale periode is in oktober en maart (eierschalen zoeken), juni en juli (zonnende vrouwtjes) en april tot en met september (langslopen structuurelementen).
 - Jaarrond beschermd broedvogelsoorten: in het voorjaar (tegelijkertijd met de boommarter, vleermuizen en ringslang check), de aanwezige bomen inspecteren op de aanwezigheid van nesten en holtes. Indien deze aanwezig zijn, is vervolg onderzoek nodig om te bepalen om welke soort(en) het gaat.

9.3 Geldigheid onderzoeksgegevens

Dit onderzoek is uitgevoerd conform de landelijk geldende richtlijnen. Het bevoegd gezag hanteert over het algemeen de volgende definitie voor de geldigheid van onderzoeken naar beschermde soorten: *“Onderzoeksgegevens mogen maximaal 3 jaar oud zijn in gebieden waar weinig of geen ruimtelijke of kwalitatieve veranderingen zijn opgetreden in de afgelopen drie jaar. In gebieden waar dit niet voor geldt, moeten de gegevens recenter zijn.”*

Literatuurlijst

- Achterberg, C. (2007). Handleiding boommarters inventariseren. Versie augustus 2007, Zoogdierenvereniging, Nijmegen.
- BIJ12 (2017a). Kennisdocument Poelkikker *Rana lessonae*. Versie 1.0, juli 2017, Utrecht.
- BIJ12 (2017b). Kennisdocument Grote Modderkruiper *Misgurnus fossilis*. Versie 1.0, juli 2017, Utrecht.
- BIJ12 (2017c). Kennisdocument Bever *Castor fiber*. Versie 1.0, juli 2017, Utrecht.
- BIJ12 (2017d). Kennisdocument Rugstreeppad *Bufo calamita*. Versie 1.0, juli 2017, Utrecht.
- Dijk, S. van (2017). Resultaten flora en faunakartering 2016. Viridis rapport 2016-91, Ecologisch Adviesbureau Viridis bv, Culemborg.
- Hijlkema (2018). Startdocument Planontwikkeling Schalkwijker buitenwaard; kleiwinning als drager voor natuurontwikkeling. K3 & Staatsbosbeheer rapport, Amersfoort.
- Kwaadsteniet, P. van & Hack, J. (2014). Natuurwaardenonderzoek Eiland van Schalkwijk. Tauw rapport 1213711, Inspectie & Advies Tauw, Utrecht.
- Netwerk Groene Bureaus (NGB), werkgroep Standaarden en protocollen (2017). Soorteninventarisatieprotocollen in het kader van de Wet natuurbescherming, versie juli 2017, www.netwerkgroenebureaus.nl
- Provincie Utrecht (2017). Beschermde soorten Wet Natuurbescherming. Gevonden op, www.provincie-utrecht.nl/loket/vergunningen-en-ontheffingen/aantasting-beschermde-soorten-door-werkzaamheden
- Provincie Utrecht (2019). Webkaart: ambitiekaart en beheertypen kaart. Gevonden op www.webkaart.provincie-utrecht.nl
- Provincie Utrecht (2016). Supplement biodiversiteit. Behorend bij de natuurvisie provincie Utrecht. Vastgesteld door Provinciale Staten op 12 december 2016. Provincie Utrecht, Utrecht.
- Slingerland, P. (2008). Basisvegetatiekartering Amerongse Bovenpolder en de Waarden. Van der Goes & Groot, rapport 2008-57, Kwintsheul en Alkmaar.

Internetbronnen

www.pdok.nl
www.ravon.nl
www.verspreidingsatlas.nl
www.vleermuis.net

Overzicht bijlagen

Bijlage 1

Wetgeving en beleid

Bijlage 2

Kaart regionale ligging

Bijlage 3

Impressie plangebied

Bijlage 1: Wetgeving en beleid

Wet natuurbescherming

De Wet natuurbescherming (hierna Wnb) vervangt vanaf 1 januari 2017 de Natuurbeschermingswet 1998, Flora- en faunawet en de Boswet en voorziet hiermee in een gemoderniseerd wettelijk kader voor de bescherming van natuurgebieden, dier- en plantensoorten en houtopstanden. Een belangrijk deel van de in de wet opgenomen regels bestaat uit de omzetting van de internationale verplichtingen op het vlak van bescherming van de biologische diversiteit, in het bijzonder de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. De Wnb richt zich in basis op:

- het beschermen en ontwikkelen van de natuur, mede vanwege de intrinsieke waarde, en het behouden en herstellen van de biologische diversiteit,
- het doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de natuur ter vervulling van maatschappelijke functies, en
- het verzekeren van een samenhangend beleid gericht op het behoud en beheer van waardevolle landschappen, vanwege hun bijdrage aan de biologische diversiteit en hun cultuurhistorische betekenis, mede ter vervulling van maatschappelijke functies.

De wet geeft ook invulling aan de in het bestuursakkoord natuur gemaakte afspraken over decentralisatie van taken en verantwoordelijkheden van het Rijk naar de provincies. De instrumenten en begrippenkaders van de Wnb zijn zo goed mogelijk afgestemd op andere onderdelen van het omgevingsrecht, in het bijzonder de toekomstige Omgevingswet.

In de Wnb zijn, behalve meer algemene bepalingen over bevoegdheden, natuur- en landschapsbeleid, beleidsmonitoring en instrumenten ter bescherming van natuur en landschap ook specifieke regels opgenomen ter bescherming van bijzonder natuurwaarden. Het gaat dan in het bijzonder om de bescherming van natuurgebieden van Europees belang (Natura 2000-gebieden) en de bescherming van soorten die van nature in Nederland in het wild voorkomen die een specifieke bescherming behoeven. Deze onderwerpen zullen hieronder worden toegelicht.

Zorgplicht

Een belangrijk overkoepelend instrument is de zorgplicht (artikel 1.11) waarin gesteld wordt dat iedereen voldoende zorg in acht moet nemen voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor alle in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. Deze zorg houdt in elk geval in dat eenieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor in het wild levende dieren en planten:

- dergelijke handelingen achterwege laat dan wel
- indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevegd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
- voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zo veel mogelijk beperkt of ongedaan maakt (mitigatie).

Gebiedsbescherming

In de Wnb zijn regels opgenomen die de bescherming van natuurgebieden van Europees belang die behoren tot het Natura 2000-netwerk. Deze gebieden worden beschermd om de gunstige staat van instandhouding van vogelsoorten, habitattypen en andere planten- en diersoorten te behouden en waar nodig te herstellen. Voor plannen of projecten met mogelijke schadelijke handelingen is in de Wnb een vergunningensysteem opgenomen. Hieraan gekoppeld kan het bevoegd gezag preventieve dwingende maatregelen opleggen om schadelijke effecten te voorkomen.

Op basis van de Wnb wordt alleen nog bescherming geboden aan de zogenaamde Natura 2000-gebieden, welke onderdeel zijn van het Europese netwerk van natuurgebieden. De eerder nationaal beschermde natuurmonumenten worden niet meer beschermd op grond van nationale wetgeving. Wel kunnen provincies 'bijzondere provinciale natuurgebieden' en bijzondere provinciale landschappen' aanwijzen. Provincies kunnen eventueel zelf regelgeving opstellen voor deze gebieden.

De gebiedsbescherming is gericht op de bescherming van aangewezen habitats en soorten binnen de gebieden. Significante negatieve effecten op het beschermde gebied zijn niet toegestaan, tenzij sprake is van dwingende redenen van groot openbaar belang, er geen alternatieven voorhanden zijn en alle schade wordt gecompenseerd. De wet voorziet eveneens in het beschermen van het gebied tegen handelingen buiten het Natura 2000-gebied met een mogelijk negatief effect op de beschermde habitats en hieraan gekoppelde soorten. Dit is geregeld op basis van de zogenaamde externe werking.

Ten aanzien van Natura 2000-gebieden komen de uitvoeringsbevoegdheden voor het overgrote deel bij de provincies te liggen, met uitzondering van het aanwijzen van Natura 2000-gebieden en het vaststellen van de instandhoudingsdoelstellingen. Ten aanzien van de uitvoering is de provincie waarin een ingreep plaatsvindt, bevoegd. Voor rijkswateren blijft de rijksoverheid bevoegd.

Soortenbescherming

De in de Wnb gestelde regels ter bescherming van soorten voorzien in voorschriften ter bescherming van de van nature in het wild levende planten- en diersoorten. In dit deel staan de verplichte instrumenten van de Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern, Bonn en het biodiversiteitsverdrag centraal. Het is erop gericht om voor de beschermde soorten een gunstige staat van instandhouding te bereiken of te herstellen.

Verbodsbepalingen

De verboden, afwijkingsmogelijkheden en andere beschermingsmiddelen zijn direct overgenomen uit deze richtlijnen en verdragen en worden in de Wnb opgedeeld in drie beschermingsregimes. Elk van de drie beschermingsregimes kent zijn eigen soortenlijsten met daarbij eigen verbodsbepalingen en vereisten voor vrijstelling of ontheffingsverlening. Voor de eerste twee beschermingsregimes sluiten deze nauw aan bij de verboden en uitzonderingen uit respectievelijk de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. Voor de andere soorten geldt een minder strikt regime.

Vogelrichtlijnsoorten: De bescherming van alle natuurlijk in het wild levende vogels van soorten die voorkomen in de EU als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn en de niet in die bijlage genoemde geregeld voorkomende trekvogelsoorten (artikel 3.1; zie bijlage 1). Voor deze soorten gelden de volgende verboden:

- lid 1: Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
- lid 2: Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
- lid 3: Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
- lid 4: Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
- lid 5: Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Habitatrichtlijnsoorten: De bescherming van in het wild levende dieren en planten van soorten die voorkomen in de EU (zie bijlage 1) op grond van de Habitatrichtlijn (bijlagen I, II, IV en V) en soorten van de Conventie van Bern Appendix II en de Conventie van Bonn Appendix I (art. 3.5; zie bijlage 1). Voor deze soorten zijn in de Wnb de volgende verboden opgenomen:

- lid 1: Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
- lid 2: Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
- lid 3: Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
- lid 4: Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
- lid 5: Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Andere soorten: De bescherming van niet onder de bovenstaande twee categorieën vallende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten voorkomend in Nederland, vermeld in de bijlage van de Wnb (art. 3.10; zie bijlage 1). Voor deze soorten is onverminderd artikel 3.5 eerste, vierde en vijfde lid het verboden om:

- lid 1a: in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen.
- lid 1b: de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen.
- lid 1c: vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Voor de zoogdier-, amfibie- en reptielsoorten opgenomen in de bijlage van artikel 3.10 geldt geen Europese verplichting tot bescherming. Deze soorten worden beschermd vanwege ecologische redenen of de breed in de maatschappij levende overtuiging dat deze dieren een bescherming behoeven. Hiermee geeft Nederland uitvoering aan de algemene verplichting van het Biodiversiteitsverdrag om kwetsbare en bedreigde dier- en plantsoorten te beschermen.

Houtopstanden

Het doel van in de Wnb opgenomen de regels ten aanzien van houtopstanden blijft de blijft de instandhouding van het bosareaal. De kern wordt gevormd door een meldplicht, herplantplicht en mogelijke oplegging van een kapverbod. Deze regels vloeien als zodanig niet onmiddellijk voort uit internationale verplichtingen, maar is van wezenlijk belang in het licht van nationale en internationale natuur-, landschaps- en milieudoelstellingen.

De regels met betrekking tot houtopstanden zijn van toepassing op alle bossen en houtopstanden buiten de 'bebouwde kom Wnb' groter dan 1.000 m² en rijbeplantingen van meer dan 20 bomen. De wet verplicht om de grond waarop het bos heeft gestaan binnen 3 jaar opnieuw in te planten met bomen. Indien mogelijk is herplanting door natuurlijke verjonging ook toegestaan. Waar natuurlijke verjonging niet mogelijk of te verwachten is, bijvoorbeeld bij lintbeplantingen minder dan 30 meter breed, moet geplant worden met boomsoorten die aansluiten bij de groeiplaats. De begrenzing 'bebouwde kom Wnb' wordt door de gemeente vastgesteld, maar hoeft niet samen te vallen met de bebouwde kom in het kader van de wegenverkeerswet. In geval een boom/bomen of andere houtopstanden binnen de bebouwde kom worden gekapt, dan kan een gemeentelijke (omgevings-)vergunning nodig zijn. Dit zal specifiek bij de betreffende gemeente moeten worden nagegaan. Struikbeplantingen groter dan 1.000 m² vallen onder de wet, met uitzondering van éénrijige geschoren meidoornheggen die als zodanig zijn aangelegd en worden beheerd. Spontane bosopslag langs sloten, op natuurterreinen en braakliggende terreinen valt onder de Boswet, zodra sprake is van een bedekkings-percentages van 60% en een opslag van vijf jaar of ouder. De Boswet is niet van toepassing op: erven en tuinen, windschermen van bomen langs boomgaarden, éénrijige beplanting van populier of wilg op of langs landbouwgronden, Italiaanse populier, linde, paardenkastanje en treurwilg, vruchtbomen, kerstsparren en kweekgoed.

Ook bevat de Wnb een basis om regels te stellen ter uitvoering van Europese regels die beogen te verzekeren dat in internationaal verband verhandeld hout en verhandelde houtproducten duurzaam zijn.

Nesten

De Wnb kent geen standaardperiode voor het broedseizoen van vogels. Het gaat erom of er een broedgeval is. Verblijfplaatsen van vogels die hun verblijfplaats het hele jaar gebruiken, zijn jaarrond beschermd. Slechts een beperkt aantal soorten bewoont het nest permanent of keert elk jaar terug naar hetzelfde nest. De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat om een nieuw nest te maken.

Deze vogelnesten voor eenmalig gebruik vallen alleen tijdens het broedseizoen onder de bescherming van artikel 1.3 lid 2 van de Wnb. U heeft voor deze soorten geen ontheffing nodig voor werkzaamheden buiten het broedseizoen. En ook niet als u maatregelen treft die voorkomen dat deze soorten zich op de bouwplaats vestigen tijdens het broedseizoen. U mag dus buiten het broedseizoen nesten verplaatsen of verwijderen, maar daar zijn uitzonderingen op.

Nesten die het hele jaar door zijn beschermd

Op de volgende categorieën gelden de verbodsbepalingen van artikel 1.3 lid 2 van de Wnb het gehele seizoen:

1. nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: steenuil).
2. nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: roek, gierzwaluw en huismus).
3. nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: ooievaar, kerkuil en slechtvalk).
4. vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: boomvalk, buizerd en ransuil).

Deze categorieën zijn terug te vinden in de 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten'.

Nesten die *niet* het hele jaar door zijn beschermd

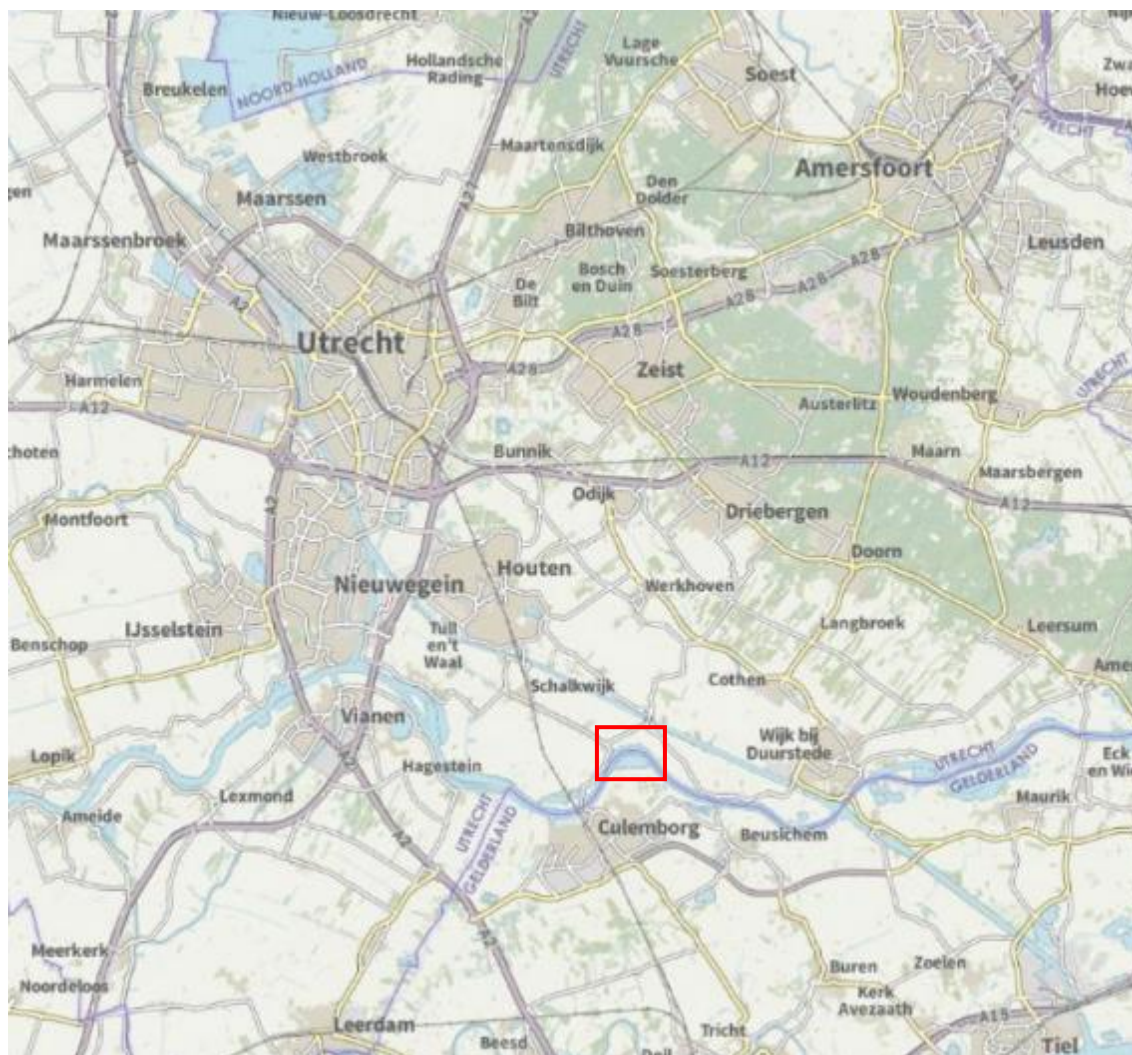
In de 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten' worden de volgende soorten aangegeven als categorie 5. Deze zijn buiten het broedseizoen niet beschermd.

5. nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten

De aangepaste lijst met jaarrond beschermde nesten is indicatief en niet uitputtend. Als aanvulling op de vorige lijst zijn ook vogelsoorten opgenomen met niet jaarrond beschermde nesten. De soorten uit bovenstaande categorie 5 vragen extra onderzoek, ook al zijn hun nesten niet jaarrond beschermd. Categorie 5-soorten zijn namelijk wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Bijlage 2: Kaart regionale ligging

Locatie van het plangebied (globaal rode contour). Bron: pdok.nl

Bijlage 3: Impressie plangebied

Foto 1: Sloop aan westkant van het plangebied

Foto 2: Overzichtsfoto van de inham in het midden van het plangebied

Foto 3: Overzichtsfoto plangebied

Foto 4: Sloop

Foto 5: Droog liggende sloop

Foto 6: Overzichtsfoto

Foto 7: Grote plas

Foto 8: Ruigte en bomen rondom grote plas

Foto 9: Overzichtsfoto

Foto 10: Overzichtsfoto

Foto 11: Overzichtsfoto van de oever langs de Lek

Foto 12: Overzichtsfoto van de oever langs de Lek